

ОПШТИНА БАБУШНИЦА

Програм унапређења социјалне заштите у
општини Бабушница за период од 2025. до 2027.
године

Бабушница, април, 2025.

Садржај

Листа скраћеница	4
Уводна реч председнице општине.....	6
1. Увод.....	7
2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите.....	9
2.1. Плански документи и правни оквир на националном нивоу	9
2.1.1. Плански документи	9
2.1.2. Правни оквир.....	11
2.2. Плански документи и правни оквир у социјалној заштити на локалном нивоу.....	12
2.2.1. Плански документи	12
2.2.2. Нормативни оквир у области социјалне заштите на локалном нивоу	13
2.3. Међународни оквир релевантан за политику социјалне заштите	15
3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена	16
3.1. Кључни налази ex-post анализе претходног планског документа у области социјалне заштите.....	16
3.2. Општи подаци о општини Бабушница.....	22
3.3. Корисници социјалне заштите и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Бабушница	25
3.3.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Бабушница.....	26
3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Бабушница	29
3.3.3. Услуге социјалне заштите у општини Бабушница	32
3.3.4. Материјална подршка	34
3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Бабушница	36
3.4. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Бабушница	38
3.4.1. SWOT анализа у области социјалне заштите у општини Бабушница	39
3.4.2. Закључна разматрања анализе у области социјалне заштите.....	42
4. Циљеви и мере Програма унапређења социјалне заштите.....	44
4.1. Општи циљ	44
4.2. Посебни циљеви	46
4.3. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма	54
5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање	56

6. Акциони план.....	58
Прилози.....	80

Листа скраћеница

Скраћеница Пун назив

АП	Акциони план
ЗЛС	Закон о локалној самоуправи
ЗПС	Закон о планском систему
ЗСЗ	Закон о социјалној заштити
ИОП	Индивидуални образовни план
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЈНП	Једнократна новчана помоћ
ЛПД	Лични пратилац детета
МОС	Међуопштинска сарадња
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МСС	Међусекторска сарадња
НСЗ	Национална служба за запошљавање
НСП	Новчана социјална помоћ
ОСИ	Особе са инвалидитетом
ОЦД	Организације цивилног друштва
ПУК	Помоћ у кући
РСЗ	Републички завод за статистику
СКГО	Стална конференција градова и општина
СЗ	Социјална заштита

Скраћеница	Пун назив
ЦОР	Циљеви одрживог развоја
ЦСР	Центар за социјални рад

Уводна реч председнице општине

Поштовани суграђани,

Са поносом вам представљам Програм унапређења социјалне заштите општине Бабушница за период од 2025. до 2027. године, који сведочи о нашој непоколебљивој посвећености најрањивијим члановима наше заједнице. Овај програм није само формални документ, он је жива изјава наше одлучности да ћемо заједнички радити на изградњи инклузивнијег и солидарнијег друштва, равноправних могућности где ћемо се трудити да не остатане заборављен и где ће свако домаћинство наћи подршку и разумевање.

Програм је у потпуности усклађен са националним и међународним стандардима, укључујући Закон о социјалној заштити Републике Србије и Агенду 2030 за одрживи развој. Ова стратегија представља значајан корак ка ефикаснијем и приступачнијем систему социјалне заштите, са фокусом на превенцију социјалне искључености, остваривање равноправних могућности за све и јачање међусекторске сарадње.

Кроз овај програм тежимо унапређењу доступности и квалитета услуга, посебно за децу са инвалидитетом и старије грађане, кроз увођење нових облика подршке као што су помоћ у кући и саветодавно-терапијске услуге. Осигурање одрживог финансирања кроз оптималну употребу буџетских средстава и додатних извора финансирања представља кључни приоритет. Јачање сарадње са здравственим и образовним установама, невладиним сектором и локалним заједницама, као и активно укључивање целокупне заједнице кроз кампање, волонтерске активности и промоцију колективне одговорности, чине срж наше стратегије.

Свесни смо да су изазови пред нама значајни, међутим чврсто верујемо да кроз заједнички ангажман локалних институција, организација цивилног друштва и свих нас, наше заједнице, ове препреке можемо успешно савладати.

Овај програм је позив на солидарност и сарадњу у циљу остварења бољег квалитета живота за све наше грађане. Захваљујем се свима који су допринели изради овог важног документа и позивам вас да активно учествујете у његовој реализацији. Јер једино заједничким снагама можемо изградити општину која истински води рачуна о сваком свом грађанину.

Ивана Стојичић, председница општине Бабушница

1. Увод

Правни основ за доношење Програма унапређења социјалне заштите општине Бабушница за период од 2025. до 2027. године налази се у члану 20. Закона о социјалној заштити¹, којим је утврђено да свака јединица локалне самоуправе мора утврдити мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите путем програма унапређења социјалне заштите и да овај документ утврђује надлежни орган ЈЛС. Према члану 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи² Скупштина општине доноси програм развоја општине и појединих делатности.

Програм, у смислу Закона о планском систему Републике Србије³, је документ јавне политике, ужег обухвата од стратегије који, по правилу, разрађује посебан циљ стратегије или неког другог планског документа у складу са којим се доноси. Програм унапређења социјалне заштите општине Бабушница за период од 2025. до 2027. године (у даљем тексту: Програм) је усклађен са Планом развоја општине Бабушница за период 2022-2029⁴, и детаљније разрађује утврђен приоритетни циљ овог документа развојног планирања који је усмерен на унапређење услуга социјалне и здравствене заштите и увођење нових услуга. У недостатку националног стратешког документа који покрива комплетну област социјалне заштите, Програм је усклађен са мерама које су дефинисане у оквиру Другог приоритетног циља Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2021-2026.године, који се односи на територијално усклађен развој и одрживост услуга социјалне заштите у заједници.

Општина Бабушница препознала је значај системског приступа у унапређењу социјалне заштите те су у складу са тим Програмом утврђени су посебни циљеви, мере и активности који треба да допринесу развоју ефикасног и одрживог система социјалне заштите на локалном нивоу, који подстиче развој постојећих и нових услуга социјалне заштите у складу са потребама грађана. Анализа стања у области социјалне заштите је указала да постоје изазови који између осталог обухватају: демографско старење становништва, преоптерећеност стручних радника у систему социјалне заштите, слабо развијена подршка за оснаживање појединца и породице, недовољна информисаност и компликоване административне процедуре, недостатак организоване и операционализоване међусекторске и међуресорне сарадње, и други и за њихово превазилажење је потребно пронаћи решења која ће довести до унапређења квалитета живота осетљивих категорија становника. Налази ех-post анализе Стратешког плана развоја социјале заштите општине Бабушница за период 2018. - 2022. године указују да нису у потпуности реализовани сви утврђени приоритети, због чега ће уз постављање нових приоритета у циљу побољшања квалитета живота рањивих и маргинализованих појединаца и група, Програмом бити обухваћени и ти делимично остварени или неостварени приоритети из претходне јавне политике.

¹ „Службени гласник РС “, број 24/2011 и 117/2022 – УС

² „Службени гласник РС “, број 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон

³ „Службени гласника РС“, број 30/2018

⁴ Скупштински преглед општине Бабушница број 28/2022

Општина Бабушница је, у оквиру припремних активности за израду Програма унапређења социјалне заштите, спровела свеобухватан процес прикупљања података и анализе како би осигурала квалитетну и темељну основу за овај стратешки документ.

У фази припреме Програма припремне активности обухватиле су:

1. **Формирање радне групе** која је током више састанака анализирала постојеће капацитете и изазове у систему социјалне заштите.
2. **Спровођење мапирања потреба** кроз анкетна истраживања.
3. **Организацију две тематске фокус групе:**
 - **Прва фокус група** окупила је представнике институција – Центра за социјални рад, школа, вртића, Националне службе за запошљавање, Дома здравља, са циљем добијања стручног увода у постојеће капацитете и изазове система.
 - **Друга фокус група** укључивала је кориснике социјалних услуга и потенцијалне кориснике, како би се директно сагледале њихове потребе, препреке и очекивања од система социјалне заштите.

Ове активности су омогућиле добијање стручног увода из перспективе служби и установа, директно сагледавање потреба, проблема и изазова како из перспективе пружалаца услуга, тако и из угла корисника, идентификацију кључних проблема и недостатака у постојећем систему. Прикупљени подаци представљају основу и темељ за даљи рад на изради Програма унапређења социјалне заштите, чији је циљ стварање ефикаснијег и инклузивнијег система подршке за све рањиве групе становништва на територији општине.

Реализација припремних активности обављена је уз подршку Савеза градова и општина Србије (СКГО) у оквиру пројекта *"Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу"*.

Овај документ представља резултат заједничког ангажовања свих актера у процесу унапређења социјалне заштите у нашој локалној заједници.

2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите

Програм унапређења социјалне заштите општине Бабушница за период 2025- 2027 је усклађен и повезан са важећим планским документима и прописима на националном и локалном нивоу.

2.1. Плански документи и правни оквир на националном нивоу

Приликом планирања мера и услуга социјалне заштите на локалном нивоу, поред Закона о социјалној заштити и јавне политике у области социјалне заштите, потребно је имати у виду и стратешке приоритете и циљеве утврђене међусекторским јавним политикама које доприносе унапређењу положаја осетљивих категорија становништва, (старија лица, жртве породичног и родно заснованог насиља, особе са инвалидитетом, деца и др.) и прописе у области планског система и локалне самоуправе и др.

2.1.1. Плански документи

Почетком 2022. године усвојена је Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2021-2026.године⁵. Ова стратегија треба да омогући развој услуга социјалне заштите у заједници, и на тај начин допринесе да корисници система социјалне заштите којима је потребна интензивнија подршка већину својих потреба задовољавају у природном окружењу. Примарно је усмерена ка особама са интелектуалним и менталним тешкоћама које су у највећем ризику од институционализације и социјалног искључивања. У оквиру анализе стања и изазова који се јављају у области успостављања услуга на локалном нивоу, указано је да је потребно успоставити организован и територијално уравнотежен и финансијски одржив систем развоја услуга у заједници. Фокус приликом планирања овог Програма је усмерен на Други посебан циља наведеног стратешког документа: „ Успостављање планског и одрживог приступа у развоју услуга у заједници" и тежње да се путем планираних програмских мера и активности да допринос унапређењу социјалне заштите на локалном нивоу и достизању постављених показатеља на националном нивоу.

У анализи стања у оквиру Стратегије активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024 до 2030 године⁶ се наводи да Република Србија спада у ред демографски старијих држава, са перспективом даљег старења и продужења животног века становништва и да динамичне и значајне демографске промене постављају велике друштвене изазове, који се односе како на финансијску стабилност старијих (покривеност одговарајућим пензијама и социјалном и здравственом заштитом), тако и на пружање различитих услуга за ову групу

⁵ „Службени гласник РС”, број 12/2022 <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sqrs/vlada/strategija/2022/12/1>

⁶ „Службени гласника РС”, број 84/2023 <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sqrs/vlada/strategija/2023/84/2>

становништва у потребном обиму. Обзиром да у општини Бабушница 32% од укупног броја становника су лица старија од 65 година, приликом планирања мера и активности Програма је било врло значајно успоставити везу са циљевима у овом стратешком документу. Посебни циљеви Стратегије активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024 до 2030 године су: 1. Повећана информисаност опште популације о потребама и могућностима лица старијих од 65 година; 2. Унапређен приступ јавним услугама за старије, нарочито у сеоским срединама; 3. Доступни програми целоживотног учења, као и спортски и културни садржаји за старије; 4. Оснажене волонтерске активности старијих, посебно у јединицама локалне самоуправе; 5. Унапређена институционална и ванинституционална заштита старијих (заштита здравља, социјална заштита и сигурност и превенција од насиља).

Стратегијом за родну равноправност за период 2021-2030. године⁷ утврђене су свеобухватне мере за унапређење родне равноправности као чиниоца који подстиче развој друштва у Републици Србији. Посебан циљ 3 Стратегије усмерен је на успостављање приступачне и свеобухватне здравствене заштите и обезбеђење социјалне сигурности, а његовој реализацији би требала да допринесе, између осталог, мера 3.2. Обезбеђење социјалне сигурности, смањење сиромаштва, социјалне искључености и унапређење доступности услуга социјалне заштите ради очувања и повећања квалитета живота, благостања жена и мушкараца из рањивих група, као и подршке породицама у задовољењу животних потреба. Стратегија указује на значај родне статистике, те активности Програма које се односе на прикупљање података, дефинисање и праћење показатеља треба да садрже родну димензију, како би се омогућило препознавање и уважавање разлика у потребама као и проблемима са којима се жене и мушкарци сусрећу.

Стратегија за спречавање и борбу против родно заснованог насиља према женама и насиља у породици за период 2021–2025. године⁸ за циљ има успостављање ефикасне превенције и заштите од свих облика насиља према женама и девојчицама, насиља у породици и развијање родно одговорног система услуга подршке жртвама насиља. Стратегија истиче значај међусекторског повезивања и подизање свести јавности о узроцима, распрострањености и штетним последицама родно заснованог насиља према женама и насиља у породици и других облика родно заснованог насиља.

Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период 2025–2030. године⁹ усмерена је на унапређење положаја особа са инвалидитетом путем пуног уживања свих права и равноправног живота у заједници, кроз укључивање у све области друштвеног живота на једнакој основи уз пуно поштовање личног достојанства, независности, слободе избора и индивидуалности. Систем социјалне заштите је препознат као неопходан механизам подршке за интеграцију и живот у заједници особа са

⁷ „Службени гласник РС”, број 103/2021 <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/vlada/strategija/2021/103/1>

⁸ „Службени гласник РС”, број 47/21 <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/vlada/strategija/2023/84/2>

⁹ „Службени гласник РС”, број 6/2025 <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/vlada/strategija/2025/6/1>

инвалидитетом. Кроз развој услуга на нивоу локалне самоуправе обезбедиће се базична и директна подршка инклузији, интеграцији и самосталном животу особа са инвалидитетом. Развојем услуге помоћ у кући за децу и младе са инвалидитетом и спровођењем услуга лични пратилац детета и помоћ у кући за одрасле и старије даје се допринос реализацији Мере 1.2. Развој услуга социјалне заштите у локалној заједници кроз равномерну регионалну заступљеност елементарних услуга за особе са инвалидитетом, које су доступне и одрживе у јединицама локалне самоуправе на целој територији Републике Србије.

2.1.2. Правни оквир

У овом делу су наведена само најзначајнија општа правна аката која садрже одредбе релевантне за Програм унапређења социјалне заштите.

Закон о планском систему¹⁰ уређује плански систем Републике Србије, односно управљање системом јавних политика и средњорочно планирање, врсте и садржина планских докумената које у складу са својим надлежностима предлажу, усвајају и спроводе сви учесници у планском систему, међусобна усклађеност планских докумената, поступак утврђивања и спровођења јавних политика и обавеза извештавања о спровођењу планских докумената, као и сходна примена обавезе спровођења анализе ефеката на прописе и на вредновање учинака тих прописа. У оквиру овог закона програм је дефинисан као документ јавне политике ужег обухвата од стратегије који, по правилу, разрађује посебан циљ стратегије или неког другог планског документа у складу са којим се доноси.

Закон о локалној самоуправи¹¹ у више одредби указује на улогу локалне самоуправе у области социјалне заштите. У надлежности општине је: задовољавање потреба грађана у области социјалне заштите и дечије заштите; обезбеђивање остваривања посебних потреба особа са инвалидитетом и заштиту права осетљивих група; стара се о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права, родној равноправности, као и о јавном информисању у општини; и др. У члану 32. став 1. тачка 3. се наводи да Скупштина општине доноси програм развоја општине и појединих делатности. Законом је указано на могућност међуопштинске сарадње ради остваривања заједничких циљева, планова и програма развоја, као и других потреба од заједничког интереса.

Законом о социјалној заштити¹² утврђено да је социјална заштита организована друштвена делатност од јавног интереса чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за

¹⁰ „Службени гласник РС”, број 30/2018 <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sqrs/skupstina/zakon/2018/30/1/reg>

¹¹ „Службени гласник РС”, број 129/2007-41, 83/2014-22 (др. закон), 101/2016-9 (др. закон), 47/2018-3, 111/2021-3 (др. закон) <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sqrs/skupstina/zakon/2007/129/2/reg>

¹² „Службени гласник РС”, број 24/2011 и 117/2022 – УС <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sqrs/skupstina/zakon/2011/24/2/reg>

самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености. Закон о социјалној заштити представља кључни правни акт којим се уређује делатност, циљеви и начела социјалне заштите, те права, услуге и поступци остваривања и коришћења услуга у социјалној заштити. Основне надлежности локалних самоуправа у области социјалне заштите регулисани су чланом 9. „Обезбеђивање обављања делатности социјалне заштите“. У члану 209. наведене су услуге и видови материјалне подршке који се финансирају из буџета локалне самоуправе. Закон прописује да свака јединица локалне самоуправе мора утврдити мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите у оквиру програма унапређења социјалне заштите, а да средства за финансирање програма унапређења социјалне заштите се обезбеђују у буџету јединице локалне самоуправе.

Поред Закона о социјалној заштити систем социјалне заштите у Републици Србији уређују и следећи закони: Закон о финансијској подршци породици са децом, Закон о социјалној карти, Закон о правима корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити, Породични закон и други прописи.

2.2. Плански документи и правни оквир у социјалној заштити на локалном нивоу

2.2.1. Плански документи

Скупштина општине Бабушница на седници одржаној 23.09.2022. године донела је Одлуку о доношењу Плана развоја општине Бабушница за период 2022. – 2029. године¹³. План развоја као документ развојног планирања садржи све елементе прописане Законом о планском систему Републике Србије. Приоритетни циљеви развоја и мере за њихове остваривање предвиђене су у три области:

- Животна средина и инфраструктура;
- Друштвени развој
- Економски развој

У области друштвеног развоја, Приоритетни циљ 2.1. је: Унапређење услуга социјалне и здравствене заштите и увођење нових услуга.

Показатељи на нивоу овог циља који се односе на социјалну заштиту су:

- Број услуга социјалне заштите у општини Бабушница би требало да се повећа са 2 на 3;
- Број нових или реконструисаних објеката социјалне заштите би требало да буде 1 или 2 у зависности од тренутне ситуације;
- Број информативно-едукативних материјала и објава насталих у циљу промовисања услуга

¹³ Скупштински преглед општине Бабушница број 28/2022, текст
https://www.babusnica.rs/images/dokumenti/Strateski_dokumenti/Plan_razvoja_OB_2022_do_2029.pdf

социјалне и здравствене заштите би требало да буде 4 на годишњем нивоу.

Мере за реализацију наведеног циља које се односе на социјалну заштиту су:

- Мера 2.1.1. Унапређење постојећих и увођење нових услуга социјалне заштите
- Мера 2.1.3. Промовисање услуга социјалне и здравствене заштите

Циљеви, мере и показатељи утврђени Програмом су усглашени са циљевима и мерама у Плану развоја општине Бабушница.

Стратешки плана развоја социјале заштите општине Бабушница за период 2018. - 2022. године¹⁴ је истекао 2022. године и после њега није усвојен нови. Саставни део Програма унапређења социјалне заштите је ex-post анализа овог документа, где су детаљније представљени циљеви и постигнућа стратешког документа у области социјалне заштите. Програм унапређења социјалне заштите у периоду након истека стратегије није донет.

Општи циљ Стратегије унапређивања предшколског васпитања и образовања општине Бабушница за период 2021-2026 године¹⁵ је побољшање услова ПВО и повећање обухвата деце узраста од 1 до 5,5 година богаћењем понуде различитих квалитетних програма, уз уважавање потреба породице и локалне заједнице, развијањем партнерства са свим релевантним учесницима у процесу васпитања и образовања деце предшколског узраста на територији општине. Дефинисани специфични циљеви, мере и активности указују да је током планираног периода потребно радити на: адаптацији и опремању простора; креирању нових програма и услуга; унапређењу у области прикупљања података и мапирања потреба родитеља и развијању партнерства са свим релевантним актерима. Развојем социјално-едукативних и саветодавно-терапијских услуга у оквиру Програма унапређења социјалне заштите као и путем кампање за унапређење свести јавности о значају периода раног развоја детета ће бити дат допринос остваривању циљева планираних у Стратегији унапређивања предшколског васпитања и образовања општине Бабушница.

2.2.2. Нормативни оквир у области социјалне заштите на локалном нивоу

У члану 32. став 1. Закона о локалној самоуправи предвиђено је да Скупштина општине доноси прописе и друге опште акте, па у том смислу, одлуке у области обезбеђивања услуга социјалне заштите су усвојене од стране општинске скупштине. Усвојене одлуке су усклађене и са Законом о социјалној заштити, којим је регулисано које установе у области СЗ оснива ЈЛС, које услуге социјалне заштите и видове материјалне подршке може да обезбеђује ЈЛС, као и начин обезбеђивања и финансирања истих.

¹⁴ Скупштински преглед општине Бабушница број 5/2018, текст https://www.babusnica.rs/images/dokumenti/Strateski_dokumenti/Strategija%20Socijalne%20zastite%202018-2022.pdf

¹⁵ Скупштински преглед општине Бабушница број 19/2022, текст https://www.babusnica.rs/images/dokumenti/Strateski_dokumenti/Strategija_predskolsko_vaspitanje_i_obrazovanje.pdf

Одлука о социјалној заштити општине Бабушница¹⁶ регулише врсте, услове и начин обезбеђивања права на материјалну подршку и услуга социјалне заштите које обезбеђује општина Бабушница. Од услуга социјалне заштите наведене су само дневне услуге у заједници које ЈЛС тренутно пружа – помоћ у кући и лични пратилац детета, као и могућност развоја иновативних услуга. Од мера материјалне подршке утврђено је право на једнократну новчану помоћ, док су остале мере материјалне подршке обухваћене другим локалним правним актима.

Одлука о обезбеђивању и пружању услуге помоћ у кући¹⁷ и Одлука о обезбеђивању и пружању услуге лични пратилац детета¹⁸ уређују услове и начин обезбеђивања и пружања услуге, сврху и садржину услуге. Услуга помоћи у кући доступна је деци, одраслима и старијима, који имају ограничења физичких и психичких способности услед којих нису у стању да независно живе у својим домовима без редовне помоћи у активностима дневног живота, неге и надзора, при чему је породична подршка недовољна или није расположива. Услуга лични пратилац обезбеђује се детету са инвалидитетом односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу у кретању, одржавању личне хигијене, храњењу, облачењу и комуникацији са другима, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу, односно школу, до краја редовног школовања, укључујући завршетак средње школе. За услугу ПУК предвиђено је учешће корисника у економској цени услуге према утврђеној скали партиципације.

Одлука о методологији формирања цене услуга социјалне заштите за општину Бабушница утврђује методологију формирања цене услуга социјалне заштите у складу са законом којим се уређује социјална заштита и подзаконским актима донетим за спровођење тог закона. Цена услуге обрачунава се у зависности од врсте услуге и може бити исказана у месечном износу, по сату пружене услуге или по дану пружене услуге. Како општина Бабушница услуге СЗ обезбеђује путем јавне набавке, одредбе овог документа омогућавају квалитетније дефинисање критеријума за одабир пружаоца услуге која је предмет јавне набавке и боље планирање потребних буџетских средстава.

Одлука о учешћу корисника у цени услуге коју пружа општина Бабушница утврђује да учешће корисника у плаћању цене услуга социјалне заштите, у зависности од социјално-економског статуса корисника може бити: а) у целости из средстава корисника, његовог сродника или трећег лица; б) уз делимично учешће корисника, његовог сродника, трећег лица и буџета Републике Србије или јединице локалне самоуправе; в) у целости из буџета општине Бабушница. Корисник који остварује право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, односно право на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица по било ком основу, учествује са најмање 20% износа тог додатка, односно

¹⁶ Скупштински преглед општине Бабушница број 6/2025

¹⁷ Скупштински преглед општине Бабушница број 6/2025

¹⁸ Скупштински преглед општине Бабушница број 6/2025

накнаде у цени услуге помоћ у кући.

Правилник о начину и поступку доделе једнократне новчане помоћи¹⁹ донело је Општинско веће општине Бабушница. Право на ЈНП имају појединци и породице који се налазе у стању тренутне, изузетно тешке ситуације, коју не могу самостално да превазиђу. У акту су наведене намене за које може да се определи ЈНП и износ средстава.

Поред наведених правних аката на локалном нивоу материјална подршка становништву у стању социјалне потребе је регулисана и следећим актима: Одлука о субвенционисању цена комуналних услуга на територији општине Бабушница²⁰, Правилник о стипендирању и другим врстама помоћи студентима и ученицима са територије општине Бабушница²¹ и др.

Овим Програмом унапређења социјалне заштите је предвиђено да се обезбеђивање и пружање нових услуга обавезно регулише одговарајућим актима, а у области материјалне подршке да се ради редовна анализа података како би се могли пратити ефекти. Пошто, су неки видови материјалне подршке регулисани, како је наведено, другим правним актима, у наредном периоду би требало радити на усаглашавању докумената којим је регулисана материјалне подршка.

2.3. Међународни оквир релевантан за политику социјалне заштите

Усвајањем Резолуције Уједињених нација о Агенди за одрживи развој до 2030. године, Србија се обавезала да ће као чланица УН, низом мера и активности, доприносити постизању Циљева одрживог развоја и бити трајно опредељена за побољшање услова живота становништва у економској, социјалној и сфери заштите животне средине. Од 17 усвојених циљева њих неколико се директно или посредно односе на област социјалне заштите: свет без сиромаштва (1), свет без глади (2), родна равноправност (5), достојанствен рад и економски раст (8), смањење неједнакости (10), мир, правда и снажне институције (16). За сваки циљ дефинисани су потциљеви.

Имајући у виду да су у фокусу концепта одрживог развоја по Агенди 2030 – људи, као и да се послови и услуге од директног значаја за становништво најнепосредније обављају унутар ЈЛС, подељено је становиште да успех ЦОР и Агенде 2030 зависи пре свега од резултата спровођења на локалном нивоу. Приликом дефинисања и описа циљева Програма унапређења социјалне заштите општине Бабушница указано је на везу дефинисаних циљева са циљевима/подциљевима Агенде 2030. године.

¹⁹ Скупштински преглед општине Бабушница број 17/2024

²⁰ Скупштински преглед општине Бабушница број 28/2022

²¹ Скупштински преглед општине Бабушница број 39/2021

3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена

Преглед и анализа постојећег стања обухвата аспекте који су значајни за мапирање изазова и дефинисање жељених промена у области социјалне заштите. Анализа стања је заснована на: истраживању постојећих докумената – извештаја, докумената јавних политика; анализи података из националне статистике; спроведеном истраживању потреба и ресурса у области социјалне заштите и консултацијама са кључним заинтересованим странама. Прикупљање података и у наредном периоду треба да буде континуиран процес пошто је значајан не само у фази планирања већ и за процес праћења и евалуације.

3.1. Кључни налази ex-post анализе претходног планског документа у области социјалне заштите

Стратешки план развоја социјалне заштите општине Бабушница за период 2018-2022 године је поставио смернице развоја социјалне политике, са циљем да развије нове форме и садржаје социјалних услуга, унапреди квалитет живота људи и смањи сиромаштво и социјалну искљученост. Сврха овог стратешког плана је била усмерена на развој квалитетнијих и разноврснијих услуга, а стратешки циљеви на унапређење положаја старих, ОСИ, Рома и деце и младих.

Домети и достигнућа Стратешког плана развоја социјалне заштите општине Бабушница за период 2018-2022 године сагледани су у Ex-post анализи ефеката која је дата у Прилогу Плана развоја општине Бабушница за период 2022. – 2029. године . Ова анализа даје оцену остварености коју су урадиле формиране радне групе током израде Плана развоја, а на основу креираних упитника и дате скале за степен реализације активности које су планиране за остваривање оперативних циљева. На скали од 1-5, просечна оцена је 3,6. Највиши ниво остварености је постигнут у домену сервиса помоћи и неге у кући за стара лица. У анализи је дат кратак опис реализованих активности из акционог плана, али нису дате препоруке произашле из овог вредновања.

Степен реализације планираних активности (од 1 до 5)	
Деца и омладина	
Промовисање здравих стилова живота	4,0
Ваннаставне активности – рад са талентованом децом	4,0
Продужени боравак за ученике путнике	4,0
Саветовалиште за децу и младе	3,0
Унапређење рада Канцеларије за младе	4,0
Особе са инвалидитетом	
Развој услуге Помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју	4,0
Пружање услуге Дневни боравак за децу са сметњама у развоју и њихове породице	4,0
Прилагођавање физичког окружења на територији општине потребама особа са инвалидитетом	2,0
Обезбеђивање повластица за особе са инвалидитетом на територији општине Бабушница	2,0
Старе особе	
Организовање сервиса помоћи и неге у кући за стара лица	5,0
Организовање дневног боравка – Клуба за стара лица	3,0
Обезбеђивање бесплатне исхране сва лица и успостављање система самопомоћи и добросуседске помоћи	4,0
Просечна оцена	3,6

Кључни налази анализе се односе на документ у целости. С обзиром да не постоје извештаји о периодичној евалуацији, планираној у оквиру документа, овом анализом дат је приказ оперативних циљева и активности из стратегије који су реализовани у протеклом периоду. Процена остварености се ослања на прикупљене податаке из секундарних извора пре свега ЦСР, РЗС, програмског дела завршног рачуна општине и на информације добијене током спроведених консултације са циљним групама и заинтересованим странама.

Оперативни циљеви и активности стратешког плана су идентификовани у оквиру три приоритета, те је и у анализи поштована ова структура:

ПРИОРИТЕТ 1: Деца и омладина;

ПРИОРИТЕТ 2: Особе са инвалидитетом;

ПРИОРИТЕТ 3: Стари.

ПРИОРИТЕТ 1: Деца и омладина

Према подацима ЦСР, деца и млади од 0-25 година су чинили једну петину укупног броја корисника на активној евиденцији током 2016. године, док деца од 0-17 година су чинила 13% укупног броја корисника. У документу се истиче значај улагања у децу и младе због изражене депопулације и изазова који су евидентирани у претходном периоду. Проблеми на које се указује се односе на уочен пораст броја деце са проблемима у понашању, затим деце која су жртве злостављања и занемаривања, али и на велики број материјално угрожене

деце и слабљење улоге породице у васпитању деце. У складу са тим су постављени оперативни циљеви који су требали да допринесу усвајању позитивних модела понашања, квалитетнијем провођењу слободног времена, стварању могућности за подстицање талентованих ученика, оснаживању младих за вршњачку едукацију и др.

Оперативни циљеви:

- 1) Промовисање здравих стилова живота;
- 2) Ваннаставне активности – рад са талентованом децом;
- 3) Продужени боравак за ученике путнике;
- 4) Саветовалиште за децу и младе;
- 5) Канцеларија за младе.

У оквиру овог приоритета планиране активности се углавном заснивају на превенцији и међусекторској сарадњи. Неке од активности су у домену социјалне заштите, али већи број припада образовању и спорту. Како нису постављени индикатори, а при опису активности институција у области здравства, социјалне заштите и образовања су наведене превентивне, социјално-едукативне и саветодавно-терапијске активности, не може се закључити да ли се постигао напредак у односу на период пре реализације стратешког плана. Формирање саветовалишта за пружање помоћи младима у кризним ситуацијама није успостављено на планирани начин.

ПРИОРИТЕТ 2: Особе са инвалидитетом

2016. године на активној евиденцији ЦСР је било 134 пунолетне особе са инвалидитетом (7 младих од 18-25 године, 51 особа од 26-64 године и 76 особа старије од 65 година), и 29 деце и младих до 17 година са сметњама у психичком и физичком развоју. Проблеми који су уочени, били су смерница за постављање оперативних циљева су везани за доступност услуга намењених ОСИ, запошљавање, приступачност, информисаност и капацитете организација која заступају унапређење положаја ОСИ.

Оперативни циљеви:

- 1) Развој услуге Помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју;
- 2) Пружање услуге Дневни боравак за децу са сметњама у развоју и њихове породице;
- 3) Прилагођавање физичког окружења на територији општине потребама особа са инвалидитетом;
- 4) Обезбеђивање повластица за особе са инвалидитетом на територији општине Бабушница.

У време припреме стратешког плана социјалне заштите на територији општине Бабушница је функционисао дневни боравак за децу, младе и одрасле са инвалидитетом и интелектуалним потешкоћама и пружана је услуга помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју. Центар за социјални рад је пружао обе услуге. При ЦСР је основана је посебна организациона јединица и 2017. године су добијене лиценце.

Услуге дневног боравка је користило 14 особа, а помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју је била обезбеђена за 5 породица. Стратешким планом је предвиђено да услуга дневног боравка функционише до 2020. године, када је требало обновити лиценцу. Пружање ове услуге је престало 2020. године за време пандемије изазване корона вирусом. Помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју се не пружа од 2019. Лиценце нису обновљене.

Услуга предах смештаја којом је требало обезбедити привремени смештај деце са сметњама у развоју у случају болести родитеља/старатеља или у другим кризним ситуацијама није реализована.

Напредак је постигнут о домену приступачности и обезбеђивању повластица за особе са инвалидитетом. Општина Бабушница је 2022. године добила награду Заштитника грађана за допринос у унапређењу приступачности јавних објеката. Извршена је реконструкција и адаптација три објекта у циљу побољшања приступачности особама са инвалидитетом: Предшколске установе „Дечија радост“, Дома здравља и зграде Општине Бабушница. Обележена су паркинг места за особе са инвалидитетом. Одлука о субвенционисању цена комуналних услуга на територији општине Бабушница, којом се утврђује право за категорију корисника, појединаца или члана његовог домаћинства, уколико има својство лица са инвалидитетом је донета 2022. године. Такође прописана је новчана помоћ за ученике и студенте са сметњама у развоју и са инвалидитетом за покривање дела трошкова путовања за себе и пратиоца и новчана помоћ за исхрану и друге текуће расходе за које нису обезбеђена средства у буџету Републике Србије.

ПРИОРИТЕТ 3: Стари

У структури корисника по старосним групама, на активној евиденцији ЦСР у 2016. години, било је 14,8% корисника старијих од 65 година (укупно 608 корисника, 132 из Бабушнице и 476 из насељених места ван седишта општине). У документу је наведено, а поткрепљено и статистичким подацима, да старијих има више у руралним подручјима. Поред здравствених тешкоћа, ниских или никаквих финансијских средстава за живот, усамљености и смањене способности за обављање свакодневних послова, удаљеност насеља, лоша путна инфраструктура, недостатак свакодневних животних намирница у трговини, удаљеност здравствених установа и младих који би се могли старати о њима, чини њихов положај још тежим.

Оперативни циљеви:

- 1) Организовање сервиса помоћи и неге у кући за стара лица;
- 2) Организовање дневног боравка-Клуба за стара лица;
- 3) Обезбеђивање бесплатне исхране за стара и одрасла лица и успостављање система самопомоћи и добросуседске помоћи.

Помоћ у кући за старе је услуга која је у општини Бабушница успостављена 2007. године и од тада се пружа са краћим прекидима. Пружалац услуге је био Центар за социјални рад. У години пре усвајања стратешког плана тј. 2017. услугом помоћ у кући је било обухваћено 189 старијих лица/особа са инвалидитетом у општини Бабушница (услуга је пружана у 26 села). Уколико се упореде ови подаци са подацима прикупљеним о броју корисника услуге ПУК, може се констатовати да је ангажован исти број геронтодомаћица – 17, број корисника се незнатно повећао и 2023. године је износио 192, обухваћен је већи број насеља – 42, и издваја се више финансијских средстава за ову услугу.

На територији општине постоје два удружења пензионера, у оквиру којих функционише Клуб за пензионере. Клуб за стара лица која нису корисници пензије не постоји. Социјалне, едукативне, здравствене и културне активности у оквиру клубова за старије су веома значајне, нарочити за старије који живе усамљени и социјално изоловани у удаљеним насељима. Услуга дневног боравака за старија лица није реализована.

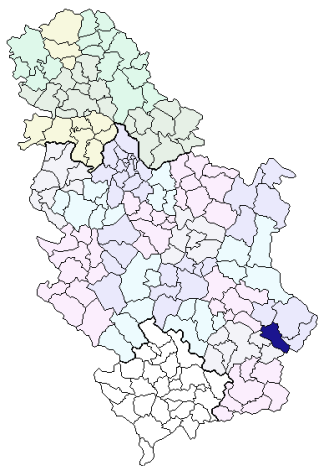
На територији општине Бабушница од 2021. године не функционише народна кухиња у оквиру рада Црвеног крста. Право на бесплатне оброке су имала лица и породице корисници новчане социјалне помоћи, као и пензионери са најнижим примањима. Капацитет народне кухиње је био 220 obroka. Лица која живе у удаљеним селима су више пута добијали пакете хране.

Кључни налази анализе и препоруке

- Усвајањем Стратешког плана развоја социјалне заштите општине Бабушница за период 2018-2022 године, општина је направила корак ка планском уређењу социјалне заштите.
- Утврђена сврха и стратешки циљеви локалног планског документа су у складу са националном Стратегијом развоја социјалне заштите, чији период важења је био до 2009. године. Правац реформи из овог националног стратешког документа у области социјалне заштите је био усмерен на унапређење заштите сиромашних и развијање мреже услуга у заједници. Овај правац у развоју социјалне заштите је саставни део и важеће законске регулативе.
- Развијање услуга које доприносе социјалној инклузији и остваривању права на живот у заједници корисника социјалне заштите је у складу са циљевима Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2021-2026. године.
- У документу није успостављена прегледна и јасна веза између активности, оперативних циљева и стратешких циљева.
- Структура локалног стратешког плана социјалне заштите не садржи све потребне елементе који би омогућили утврђивање нивоа остварености циљева. У документу није јасно указано на унапређења или ниво одрживости који се жели постићи у домену постојећих услуга, тј. нису дефинисани показатељи учинка. У акционом плану, који је саставни део документа, не постоји процена потребних финансијских средстава за реализацију активности.

- Нису постигнути адекватни резултати у погледу стабилности и одрживости услуга. Услуга дневног боравка и помоћ у кући за децу и младе, као и подршка материјално угроженом становништву путем "народне кухиње" су престале да функционишу у периоду примене стратешког плана. Услуга помоћ у кући за старија лица и даље функционише и у односу на период пре примене стратегије издваја се више финансијских средстава. У току реализације стратегије уведена је нова услуга - лични пратилац детета. Ова услуга није била планирана, али због потребе за оснаживањем активности у области инклузије деце и младих ова услуга је успостављена.
- Ниво управљања реализацијом, праћењем, извештавањем о примени стратешког плана није био задовољавајући. Планирано извештавање, годишње планирање и потписивање међусекторских споразума је изостало.
- Превентивне и социјално-едукативне активности у оквиру ПРИОРИТЕТА 1: Деца, млади и породица би биле ефикасније да је путем споразума регулисано институционално повезивања различитих актера на локалном нивоу.
- Неопходно је јачања кадровских и материјалних ресурса у социјалној заштити, затим извршити анализу оптрећења запослених, као и финансијских и кадровских капацитета на нивоу ЈЛС, како би се утврдила могућност за финансирање додатних запослених у ЦСР.
- Унапређење у погледу пружања услуга би се могло постићи и сарадњом између општина, удруживањем ресурса у погледу успостављања међуопштинских услуга.
- Значајно је поштовање принципа партиципације корисника у цени услуге, који је наведен у локалном стратешком плану. Поред материјалних могућности у обзир треба узети да ли је корисник остварио право на додатак за негу и помоћ другог лица.
- Анализа указује да је потребно јачати капацитете за стратешко планирање, мониторинг и евалуацију.
- При планирању услуга и утврђивању приоритета руководити се статистичким подацима, резултатима мапирања потреба корисника и финансијским могућностима, при чему обавезно размишљати о одрживости услуга.

3.2. Општи подаци о општини Бабушница

Површина: 529 Км²

Број становника: 9.138 (Попис становништва 2022)

Округ: Пиротски

Број насеља: 53

Дужина путева: 226 Км

Пољопривредно земљиште: 57%

Шуме, шумско земљиште: 37%

Остало земљиште: 6%

Општина Бабушница се налази у саставу Пиротског управног округа . Седиште општине је Бабушница, а чини је још 52 села. Бабушница по свом пространству , заузима укупну површину од 529км², протеже се лужничком котлином, између Старе планине, Суве планине, Влашке планина , Руја и Големог Стола, где доминира крашки рељеф и неповољна географска конфигурација, па зато спада у ред брдско-планинских подручја. Иако је претежно уоквирена високим брдско-планинским ободом, Лужничка котлина је добро повезана са суседним котлинама – белопаланачком, пиротском и лесковачком котлином, са којима је повезана магистралним путем и регионалним путевима. На основу Уредбе о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину општина Бабушница спада у четврту групу, односно у групу девастираних јединица локалне самоуправе чији је степен развијености испод 50% републичког просека.

Легенда:

1. Александровац	19. Доње Крњино	37. Нашушковица
2. Бабушница	20. Доња Стрижевац	38. Остатовица
3. Бериљ	21. Драгицац	39. Пресека
4. Бериљ Извор	22. Дучевац	40. Проваљеник
5. Богдановац	23. Завидице	41. Радињани
6. Братишевац	24. Звонце	42. Радосић
7. Брестов Дол	25. Извор	43. Радосевац
8. Вава	26. Јасенов Дел	44. Ракица
9. Валиш	27. Калуђерово	45. Раков Дел
10. Велики Бонање	28. Камбелевац	46. Ралин
11. Војница	29. Кајевац	47. Ресник
12. Врело	30. Лесковица	48. Стол
13. Вучи Дел	31. Ливоно	49. Стрелац
14. Горње Крњино	32. Љубераћа	50. Студева
15. Горња Стрижевац	33. Мало Бонање	51. Сурачево
16. Горњица	34. Масуровица	52. Црвена Јабука
17. Грчар	35. Мезграја	53. Штрбовац
18. Дол	36. Модра Стена	

По Попису 2022. године у општини је било укупно 9109 становника (мушкараца 4730, жена 4379), од овог броја 4254 становника живи у Бабушници, а 4855 у насељима која су у саставу ове општине. Подаци показују да је у последњих двадесет година дошло до демографског пражњења и депопулације, нарочито у сеоским насељима. Укупан број становника на територији општине између Пописа 2001 и Пописа 2022 је смањен за 42%. Број

становника у Бабушници је незнатно смањен, док је у селима 56,5% мање становника у односу на 2002. годину.

Табела 1: Упоредни преглед броја становника 2002, 2011, 2022²²

Област/општина	2002			2011			2022		
	укупно	градска	остала	укупно	градска	остала	укупно	градска	остала
Регион јужне и источне Србије	1753004	834295	918709	1563916	816749	747167	1406050	749952	656098
Пиротска област	105654	60847	44807	92479	57807	34672	76700	51524	25176
Бабушница	15734	4575	11159	12307	4601	7706	9109	4254	4855

На територији општине има укупно 4315 домаћинстава, просечан број чланова по домаћинству је 2,11. По Попису 2011 укупан број домаћинстава на подручју општине Бабушница износи 5078, а просечан број чланова домаћинства износио је 2,4. Највећи пад броја домаћинстава забележен је у селима. У 11 села општине Бабушница има мање од 10 домаћинстава.

Табела 2: Број чланова по домаћинству²³

Број чланова домаћинства	Укупно домаћинстава	Са чланом 1	Са члана 2	Са члана 3	Са члана 4	Са чланова 5	Са 6 и више чланова
Општина Бабушница	4315	1672	1371	648	447	117	60
Градско	1880	624	575	339	276	45	21
Остало	2435	1048	796	309	171	72	39

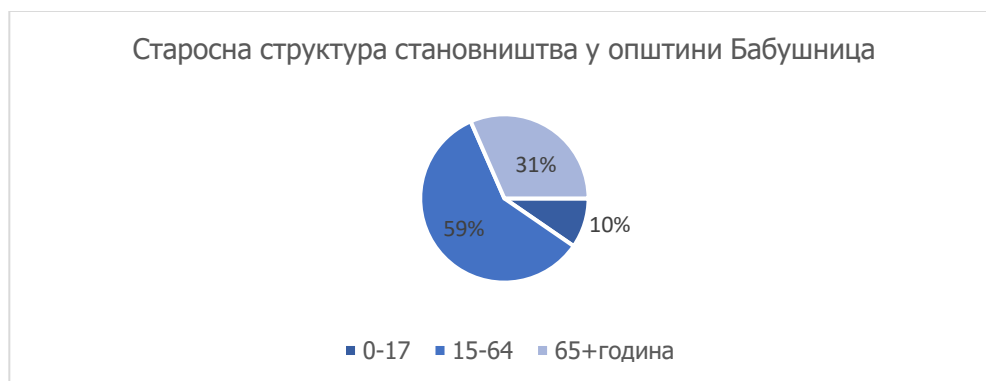
Старосна структура је важан демографски показатељ који има утицај на различите аспекте друштва: економски раст, учешће у радној снази, образовне и здравствене услуге. Просечна старост становника у општини Бабушница је 50,05 година, док је на нивоу Пиротске области 47,17 година, а Републике Србије 43,85 година. Актуелни старосни састав становништва у великој мери условљава будуће промене у кретању становништва.

Када се разматра природно кретање становништва у периоду од 2021-2023 године забележен је неповољан однос између рађања и умирања. У овом периоду рођено је 149 деце, а умрло је 785 особа. Овај неповољан однос је довео до негативног природног прираштаја, тако да је 2023. године стопа природног прираштаја била -18.

²² Извор: Републички завод за статистику, „Упоредни преглед броја становника 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991, 2002. и 2011.“ и Републички завод за статистику, Пописа становништва, домаћинстава и станова 2022. године

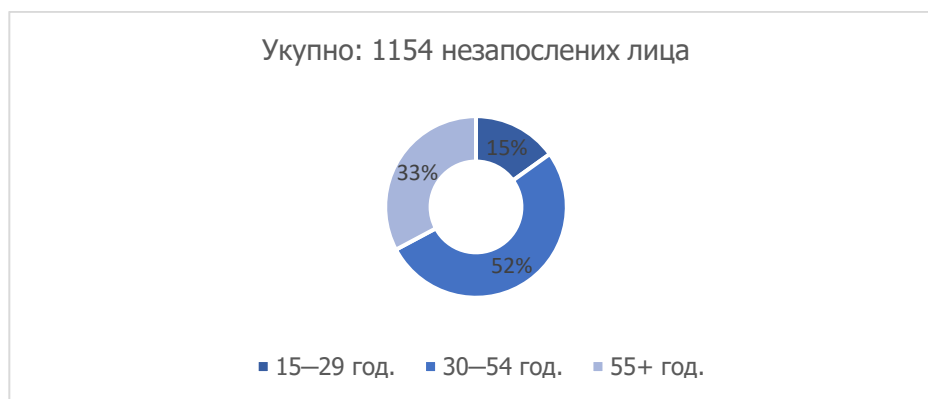
²³ Извор: Републички завод за статистику, Попис становништва, домаћинстава и станова 2022. године „Домаћинства према броју чланова“

Графикон 1: Старосна структура становништва у општини Бабушница

Радни контингент становништва партиципира са 58,4% у укупном број становника²⁴. Регистровани запосленост према према општини пребивалишта у односу на број становника износи 27%. Према подацима НСЗ, у јануару 2025. је на евиденцији било регистровано 1156 незапослених лица, од овог броја 534 су жене²⁵.

Графикон 2: Учешће незапослених према старосним групама у укупном броју незапослених, 2024

Просечна зарада без пореза и доприноса по запосленом у 2023. години је била 65098 динара (Пиротска област – 74058, Република Србија – 86007). Према подацима из Статистичког годишњег билтена за 2024. Фонда за пензијско и инвалидско осигурање у општини Бабушница има укупно 2.773 корисника пензије, а просечан износ пензије у децембру 2024. години је био 36.718.динара, док је на нивоу Филијале Пирот просечан износ пензије у децембру 2024. године био 44.135 динара.

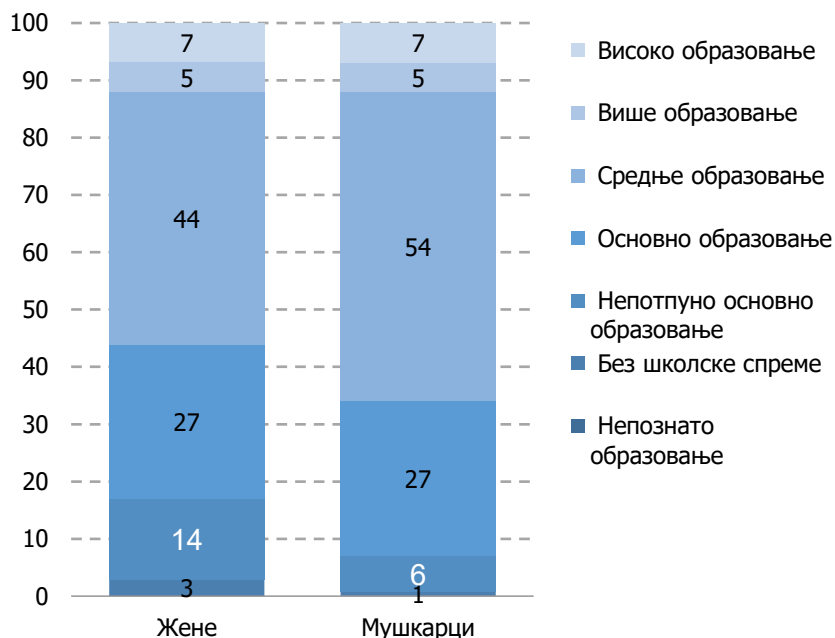
Још један од фактора који значајно утиче на економски и друштвени напредак је образовање. Кључна обележја образовне структуре становништва укључују ниво школске спреме и писменост, као и дигиталну писменост. Према пописним подацима, удео становника

²⁴ Подаци из ДевИнфо профила – јануар, 2025

²⁵ Статистички билтен НСЗ, фебруар 2025

са основним образовањем је остао на готово истом нивоу као 2011. године, док је удео жена са завршеном средњом школом повећан са 32% на 44%, а мушкараца са 41,5% на 54%, у 2022. години. . Такође, проценат лица која су стекла дипломе виших школа или факултета порастао је са 7,2% у 2011. на 12% у 2022. години. Мушка популација заузима већи удео лица са завршеном средњом школом (54%) у поређењу са женама (44%), али је потребно констатовати да је између два пописа дошло до подједнаког повећања удела лица са средњом школом и код жена и код мушкараца.

Графикон 3: Становништво старости 15 и више година према школској спреми и полу, 2022. (%)

3.3. Корисници социјалне заштите и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Бабушница

Према Закону о социјалној заштити сваки појединац и породица којима је неопходна друштвена помоћ и подршка ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољење основних животних потреба имају право на социјалну заштиту, у складу са законом.

Корисник права или услуга социјалне заштите јесте појединац, односно породица која се суочава с препрекама у задовољавању потреба, услед чега не може да достигне или да одржи квалитет живота или која нема довољно средстава за подмирење основних животних потреба, а не може да их оствари својим радом, приходом од имовине или из других извора. Малолетно лице/дете и пунолетно лице до навршених 26 година живота/млада особа јесте корисник, када му је услед породичних и других животних околности, угрожено здравље, безбедност и развој, односно ако је извесно да без подршке система социјалне заштите не може да достигне оптимални ниво развоја. Пунолетно лице од навршених 26 до навршених

65 година/одрасли и пунолетно лице старије од 65 година/старији корисник јесте корисник када је његово благостање, безбедност и продуктиван живот у друштву угрожен ризицима услед старости, инвалидитета, болести, породичних и других животних околности

Услуге социјалне заштите су активности пружања подршке и помоћи појединцу и породици ради побољшања, односно очувања квалитета живота, отклањања или ублажавања ризика неповољних животних околности, као и стварање могућности да самостално живе у друштву.

Подаци изнети у овом поглављу су скундарни и примарни. Извор секундарних података су расположиви подаци Центра за социјални рад Бабушница, Аналитичког сервис Републичког секретаријата за јавне политике, Републичког завода за социјалну заштиту и ДевИнфо базе података. Примарни извор података је спроведено мапирање потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процена капацитета и ресурса пружаоца услуга на територији општине.

Мапирање потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процена капацитета и ресурса пружаоца услуга на територији општине Бабушница је спроведено у периоду од маја 2024. до јуна 2024. Укупан број грађана обухваћен анкетирањем у оквиру мапирања је 293. Основна сврха мапирања је да допринесе планирању и обезбеђивању права и услуга у области социјалне заштите на локалном нивоу заснованом на сагледавању реалних потреба и расположивих ресурса на локалном нивоу.

3.3.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Бабушница

Према подацима за 2024. годину, у општини Бабушница на активној евиденцији ЦСР налазило се 1.769 корисника, што чини 19,79% од укупног становништва²⁶. У односу на претходне две године, забележен је пораст броја корисника у апсолутном износу²⁷.

- 2022. године – 1440 корисника
- 2023. године – 1053 корисника
- 2024. године – 1769 корисника

У поређењу са 2014. годином број корисника социјалне заштите у односу на укупан број становника општине се 2024. године смањило у процентуалном износу са 23,2 % на 19,8%. Ово смањење је нарочито изражено у односу на 2019. годину када је број корисника чинио 42,5% од укупног броја становника општине²⁸. До смањења броја корисника на евиденцији ЦСР је према мишљењу релевантних актера изнетих приликом консултативних састанака дошло због функционисања регистра Социјална карта и детаљније контроле документације која се предаје за остваривање неког права/услуге социјалне заштите.

У старосној структури корисника у 2024. години доминирају одрасли корисници са 56,6%, следе старији са 21,5%, затим деца са 14,3% и млади са 7,5%. У укупном броју

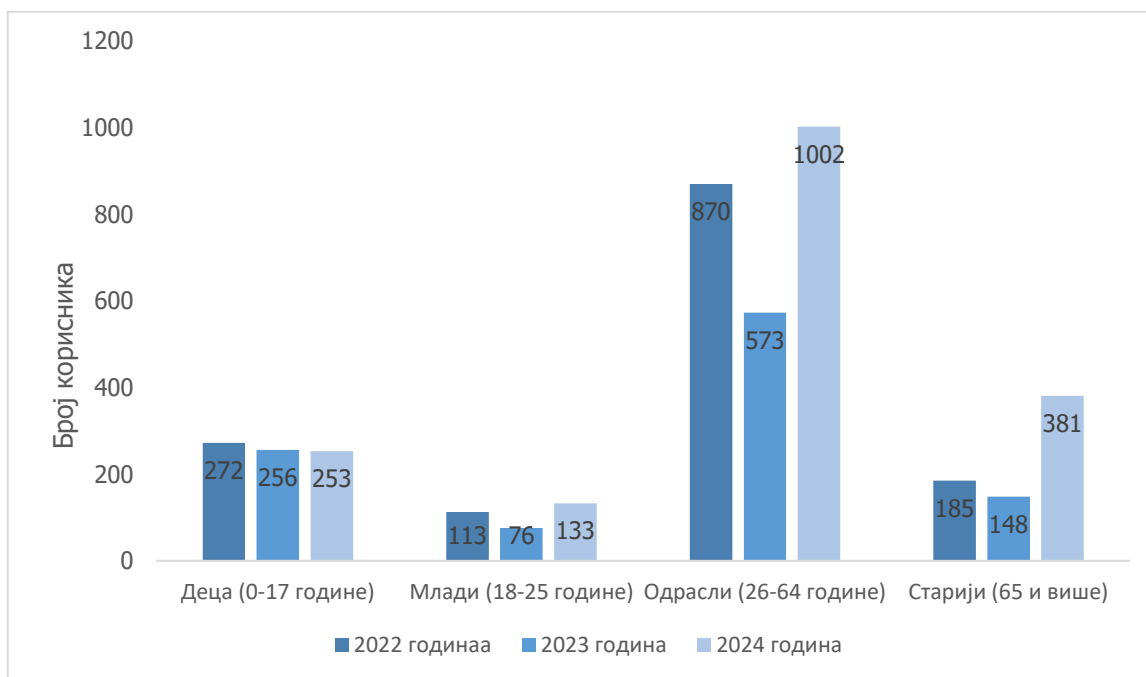
²⁶ Као параметар је узета процена броја становника средином 2023. године, по овој процени број становника је 8939. Подаци из ДевИнфо профила – јануар, 2025.

²⁷ Прилог 1, Табела 9: Тренд укупног броја корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији према старости и полу

²⁸ Извор: Аналитички сервис ЈЛС, Републички секретаријат за јавне политике

одраслих корисника има више мушкараца - 52,5% и код деце има више дечака -52,6%²⁹, док је у категорији старијих више жена, нарочито у сеоским срединама. У односу на претходну годину дошло је до повећања броја корисника у свим корисничким групама, осим у категорији деце код које је забележено смањење броја корисника.

Графикон 4: Тренд укупног броја корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији према старости у периоду 2022-2024 године

На активној евиденцији ЦСР током 2023. године градско становништво је чинило 60,1% а остало 39,9%³⁰, док је овај однос значајно измењен 2024. године, те је на активној евиденцији ЦСР градско становништво чинило 27,7% а становништво из осталих насеља 72,3%. У свим старосним категоријама примећује се опадајући тренд броја корисника из Бабушнице и пораст броја корисника из осталих насеља.

Материјално угрожене особе су најзаступљенија корисничка група пунолетних корисника са 60% у укупном броју корисника, тј. са 70% у категорији пунолетних корисника. Од осталих корисничких група пунолетних корисника најзаступљенији су пунолетни са инвалидитетом који чине 7,2%³¹. У апсолутном броју корисника 2024. године, у односу на претходни период, запажен је пораст броја пунолетних особа са инвалидитетом и смањење броја особа које имају потребе за смештајем.

Према образовној структури корисника на евиденцији на дан 31.12.2024. године највише је лица са завршеном основном школом – 461, затим са завршеном средњом школом

²⁹ Прилог 1, Табела 10: Тренд броја деце у регистру ЦСР на активној евиденцији у току године према узрасту и полу

³⁰ Прилог 1, Табела 11: Корисници социјалне заштите на активној евиденцији према месту пребивалишта и старости

³¹ Прилог 1, Табела 13: Број пунолетних корисника у ЦСР према корисничким групама и старости

– 337, без завршене школе – 133, са завршеном вишом/високом школом – 33. За 464 корисника није познат степен образовања.

Као и претходних година, највећи број деце на евиденцији ЦСР у 2024. години припада категорији материјално угрожених корисника и њихов удео износи 88,5%. Следећу корисничку групу по заступљености чине деца ОСИ којих има 9, од којих је 7 деце узраста 6-14 година³².

У периоду од 2022 -2024. године на евиденцији нису забележени случајеви деце која су била изложена злостављању и занемаривању. Код пунолетних корисника у току 2022. године је евидентирано 15 пунолетних особа које су биле жртве насиља, занемаривања или у ризику од занемаривања, 2023. године је евидентиран исти број, док је 2024. године евидентирано 22 особе. Највећи проценат пријава за насиље и занемаривање је у старосној категорији од 26-64 године.

У Извештај о раду Интерресорне комисије за процену потребе за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком детету, ученику и одраслом и предложеним и пруженим подршкама за 2024. годину се наводи да је поднето 18 захтева за децу и ученике, од чега је 16 захтева поднето први пут. За сву децу која су пријављена процена је извршена у природном окружењу и учествовали су сва четири члана ИРК. Највише је примљених захтева за децу узраста 6,5-10 година – 10 захтева, потом следе захтеви за децу од 10-14 година -7 захтева и 1 захтев за дете млађе од 6,5 година. Сва деца за коју су поднети захтеви су укључена у систем образовања. Што се тиче предложене подршке за 8 деце је предложено прилагођавање исхода образовања и васпитања и прилагођавање садржаја за један, више или за све предмете – ИОП 2, за 6 деце је предложена подршка дефектолога.

Табела 3: Разврставање деце за коју је поднета пријава ИРК по доминантној тешкоћи

Доминантна тешкоћа	Број деце		
	2022	2023	2024
1.Сметње у развоју и инвалидитет			
Сметње у интелектуалном функционисању	1	2	
Комуникацијске сметње (сметње из спектра аутизма и АДХД)	4	2	2
Инвалидитет: телесни инвалидитет (недостаци делова тела) моторичке сметње (отежано кретање и/или коришћење руку, потпуна немогућност ходања и/или коришћења руку), чулне сметње (значајна слабовидост или лепило, наглувост или глувоћа)	3		2
Вишеструке сметње (удружене две или више интелектуалних/комуникацијских сметњи/инвалидитета).	5	6	8
2. Специфичне тешкоће у учењу			
Тешкоће у читању писању или рачунању	3	3	2
Деца из социјално-економски нестимулативних средина	2		2
Тешкоће у учењу због проблема у понашању или емоционалном развоју			2
Укупно	18	13	18

³² Прилог 1, Табела 12: Тренд броја деце у евиденцији ЦСР према корисничким групама/поступцима и узрасту

По мишљењу испитаника, који су учествовали у мапирању потреба корисника/потенцијалних корисника права и услуга социјалне заштите, тренутно најрањивије групе грађана су: деца из сиромашних породица; стара лица у самачким домаћинствима, посебно на селу; деца и млади са хроничним болестима, инвалидитетом и са сметњама у развоју. Поред тога 25% испитаника који су корисници социјалне заштите сматрају да је помоћ и подршка друштва потребна самохраним родитељима и женама жртвама насиља.

3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Бабушница

У оквиру Програма 11 – Социјална и дечија заштита општина Бабушница издваја средства за ПА 0902-0001 – Једнократне и други облици помоћи и ПА 0902-0005 Обављање делатности установа социјалне заштите путем трансфера Центру за социјални рад на нивоу економске класификације 463 – Текући трансфери осталим нивоима власти, за доделу једнократних и других облика помоћи, као и функционисање Центра за социјални рад.

Средства се издвајају и за ПА 0902-0016 Дневне услуге у заједници у оквиру које се финансирају услуге Помоћ у кући и Лични пратилац детета, ПА 0902-0018 Подршка реализацији програма Црвеног крста за функционисање Црвеног крста, ПА 0902-0019 Подршка деци и породици са децом, у оквиру које се обезбеђују давања за породицу и децу (стипендије за студенте, превоз ученика средњих и основних школа који не похађају школу у Бабушници, превоз деце са посебним потребама, пакетићи за децу до 7 година) и ПА 0902-0020 Подршка рађању и родитељству у оквиру које се обезбеђују новчана давања и пакети за новорођенчад.

Такође, општина Бабушница у периоду 2021-2024. године издваја средства за пројекте у социјалној заштити које обезбеђује из републичких и донаторских средстава (ПЈ 0902-4001 Заједничким снагама у борби против Ковид 19 (донаторска средства) и ПЈ 0902-4002 Куповина сеоских кућа са окућницом за младе (републичка средства). Пројекат 0902-4001 „Заједничким снагама у борби против КОВИД 19“ је усмерен на унапређење квалитета и одрживости социјалних услуга које се пружају становницима Бабушнице, кроз унапређење услуге помоћи у кући за 30 старих лица, укључујући саветовање и основну медицинску негу у удаљеним селима.

Средства за остваривање права и услуга предвиђених Одлуком о социјалној заштити општине Бабушница из 2022. године, се првенствено обезбеђују из буџета општине Бабушница. Иако неразвијена, општина Бабушница спада у ред локалних самоуправа са највећим издвајањем средстава из буџета за пружање социјалних услуга по глави становника (више од дупло од републичког просека који износи 454 РСД).

У програмској структури расхода издвајања за Програм 11 у општини Бабушница заузимају треће или четврто место, након Програма 15 – Опште услуге локалне самоуправе (у оквиру ког се издваја највише средстава), Програма 7 – Саобраћај и саобраћајна инфраструктура, и Програма 8 – Предшколско васпитање за који се средства издвајају у готово истом износу као и за Програм 11 – Социјална и дечија заштита. У Одлуци о буџету за

2024. годину укупна издвајања за Програм 11 – Социјална и дечија заштита заузимају друго место, одмах након након Програма 15 – Опште услуге локалне самоуправе.

Реализовани расход за Програм 11 – Социјална и дечија заштита у укупној структури буџета општине Бабушница у 2021. години је износио 10.40%, у 2022. 10.39%, а у 2023. 11,63%, што је висок степен расхода у односу на просек већине локалних самоуправа у Србији. Подаци за 2024. годину ће бити доступни израдом Одлуке о завршном рачуну за наведену годину. Реализација планираног расхода за Програм 11 у свим посматраним годинама је задовољавајућа и креће се од опсега од 82 % до 92%.

План расхода за Програм 11 – Социјална и дечија заштита, у одлукама у буџету за 2021, 2022. и 2023. годину је увек нижи од реализације расхода (одлуке о завршном рачуну) и кретао се између 6,48 и 9,39% мање од реализованог расхода, због непредвидивости прилива средстава из осталих извора (донаторских средстава и износа трансфера за услуге социјалне заштите) и/или због неутрошених средстава са осталих позиција буџета за које се нису остварила очекивана средства из других извора која се ребалансом преусмере на поједине ПА и пројекте у социјалној заштити. На пример, у 2022. години се бележи приметно увећање средстава у току буџетске године за ПА 0902-0016 Дневне услуге у заједници (чак 42%), затим за ПА 0902-0019 Подршка деци и породици са децом (67%) и ПА 0902-0005 Обављање делатности установа социјалне заштите (78%).

Табела 4: Приказ плана и извршења средстава за Програм 11

Одлука о буџету	2021.	2022.	2023.
Програм 11 - План	52.422.517,00	55.111.065,00	43.700.000,00
Програм 11 Извршење	56.409.148,00	57.146.691,04	61.858.193,23

Укупна планирана средства за Програм 11 у 2021. и 2022. години бележе тренд мањег раста, у 2023. години, чак и пада од 20%, али је извршење свакако веће од планираног, стога није негативно утицало на остварење постављених циљева.

Новчана издвајања за реализацију услуга социјалне заштите, а у складу са постојећем нормативним оквиром који регулише систем социјалне заштите на локалном нивоу су у финансијском смислу без великих флукуација. Сваке године се запажа незнатно увећање реализованих средстава за ПА 0902-0016 Дневне услуге у заједници које у 2021. години износи 19.839.446 РСД, у 2022. години 20.643.106 РСД, а у 2023. 21.262.461 РСД³³.

Општина Бабушница се у планирању реализације услуга социјалне заштите углавном ослања на сопствене приходе, без значајног прилива из републичких трансфера. Средства за реализацију услуге „Помоћ у кући“ Општина највећим делом обезбеђује из сопствених

³³ Наведени подаци се односе само на средства из буџета, без средстава које обезбеђују други извори.

средстава. У 2021. години износ средстава опредељених из буџета за ову услугу износио је 79%, у 2022. 83%, у 2023. 81,5% и у 2024. години 76,2%. Остатак су наменски трансфери. Такође, средства за реализацију услуга социјалне заштите из републичких трансфера су у финансијском смислу без великих флукуација, са незнатним увећањем на годишњем нивоу. Додатна средства за услугу „Помоћ у кући“ се обезбеђују из Пројекта "Заједно против COVID 19 вируса" који се реализује уз подршку Канцеларије Уједињених нација за пројектне услуге UNOPS – EUROPLUS 2022.

За реализацију услуге Лични пратилац детета, Општина не добија средства из трансфера и сопственим средствима обезбеђује реализацију ове услуге. Услуге социјалне заштите пружа лиценцирани пружалац услуга изабран на тендеру.

Табела 5: Издвајања из буџета и наменски трансфери за услуге социјалне заштите са процентом учешћа наменских трансфера у укупним трошковима (2021 – 2024.) у 000 РСД

Назив услуге	2021.			2022.			2023.			2024.		
	Буџет	Трансфери	%	Буџет	Трансфери	%	Буџет	Трансфери	%	Буџет	Трансфери	%
Помоћ у кући	14.071,00	2.938,00	21	17.636,00	3.007,00	17	17.948,00	3.315,00	18,5	16.000,00	3.812,00	23,8
Лични пратилац детета	3.619,00	/	/	3.764,00	/	/	4.595,00	/	/			

У структури средстава опредељених за Програм 11 – Социјална и дечија заштита реализована средства за услуге социјалне заштите, без материјалних давања у 2021. години чине 40% буџета, у 2022. 42,71 % буџета, у 2023. години 34,58% буџета (према подацима ЛС за 2024. годину 44% буџета), што је одличан просек и што издваја општину Бабушница из просека ЛС у Србији.

Такође, средства за пружање услуга социјалне заштите у односу на материјална давања су у свакој години виша и то у 2022. години виша за 7%, у 2023. за 48% и у 2024. за 18%, као што је незнатно више и укупно процентуално издвајање средстава из буџета за услуге социјалне заштите у три посматране године. Подаци су представљени у Табели.

Табела 6: Тренд номиналног и процентуалног издвајања за социјалну и дечју заштиту у буџету општине (2022-2024)

Бр.	Година	2022.	2023.	2024.
1	Укупно извршење буџета ЈЛС	549.971.914	532.474.985	521.176.973
2	Проценат издвајања за Програм 11 – дечија и социјална заштита у завршном рачуну у односу на укупан буџет	10,24 %	10,96 %	10,26 %
3	Укупан износ средстава утрошених за услуге СЗ	24.407.008	25.994.963	24.561.068

4	Укупан износ средстава утрошених за материјална давања	22.729.310	13.451.274	20.127.312
5	Релативно учешће утрошених средстава за услуге СЗ у односу на укупно извршење буџета	4,43%	4,88%	4,71%
6	Релативно учешће утрошених средстава за материјална давања у односу на укупно извршење буџета	4,13%	2,52%	3,86%

3.3.3. Услуге социјалне заштите у општини Бабушница

Услуге социјалне заштите може пружати установа социјалне заштите, удружење, предузетник, привредно друштво и други облик организовања утврђен законом³⁴. Услуге социјалне заштите су једним делом у надлежности републичког нивоа (услуге процене и планирања, резиденцијални и породични смештај, прихватилишта за жртве трговине људима и становање уз подршку за особе са инвалидитетом, осим у најразвијенијим градовима и општинама), а делом у надлежности локалних самоуправа.

Одлуком о социјалној заштити општине Бабушница је успостављен правни оквир и основ за права односно услуге социјалне заштите које обезбеђује јединица локалне самоуправе. Посебним одлукама које је донела Скупштина општине Бабушница, регулише се садржина, корисници услуге, као и начин обезбеђивања и пружања услуга помоћ у кући и лични пратилац детета.

Услуге социјалне заштите утврђене Одлуком о социјалној заштити општине Бабушница се обезбеђују путем јавне набавке. Од дневних услуга у заједници се у 2024. години обезбеђивала услуга помоћ у кући за старија лица и лични пратилац детета. Обе услуге су обезбеђене путем јавне набавке. Услуге се финансирају средствима из локалног буџета и наменских трансфера.

Како за услугу ПУК, тако и за услугу ЛП уговором је дефинисано да пружалац услуге извештава наручиоца услуге о пруженим услугама на месечном нивоу. За извештаје није креиран образац, тако да се форме и структуре извештаја разликују. Уговором је утврђено да наручилац услуге врши надзор над вршењем уговорених услуга и да се именује лице за надзор.

Током 2024. године ЦСР је издао 30 нових упута за дневне услуге у заједници. Од овог броја за услугу помоћ у кући је издато 29 упута, а за услугу лични пратилац детета 1.

Услугу помоћ у кући је 2024. године користило у просеку 180 корисника, овај број је варирао током године (198 корисника на почетку године, 168 корисника на крају године). У посматраном трогодишњем периоду број корисника услуге ПУК је на приближно истом нивоу. Услугу на терену је пружало 17 радно ангажованих лиценцираних радника на позицији

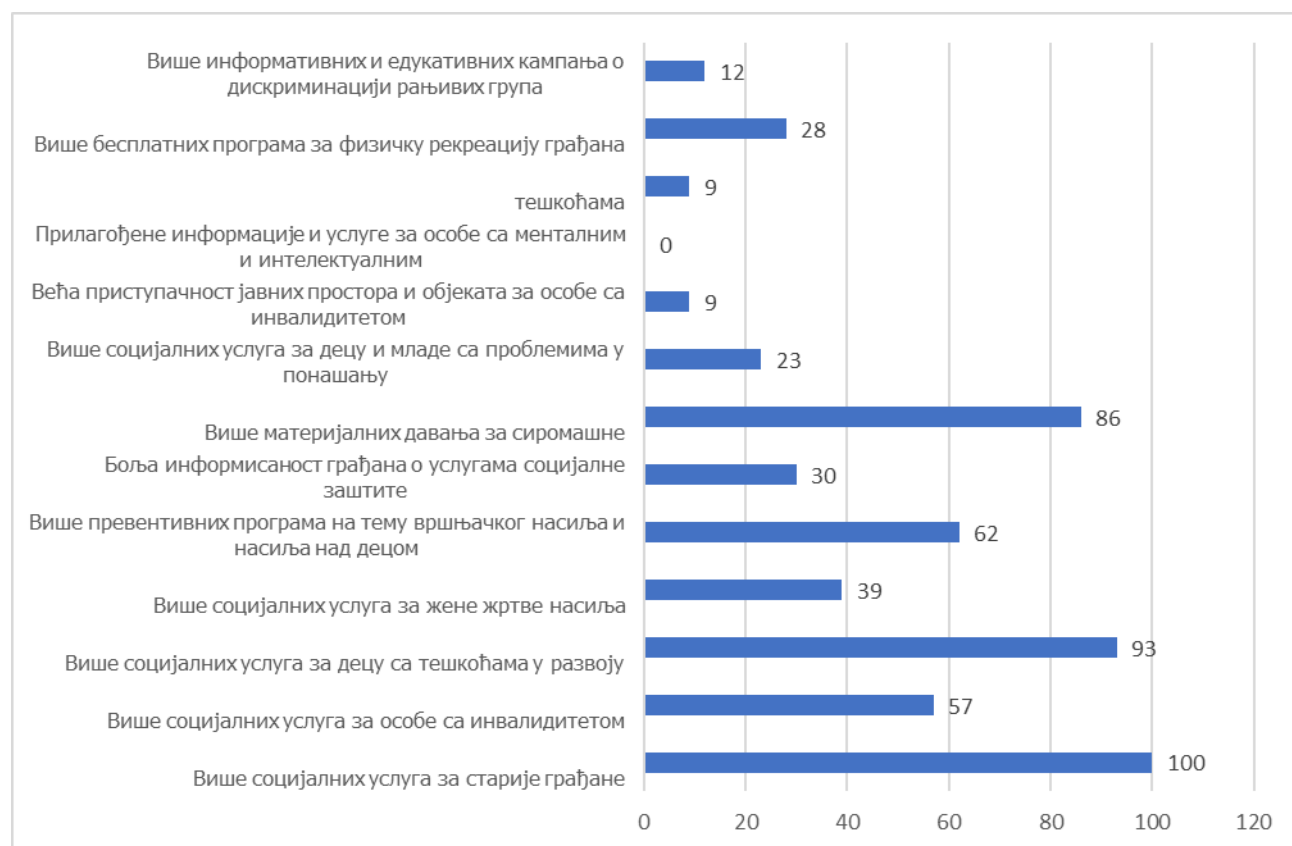
³⁴ Члан 17. Закона о социјалној заштити

геронтодомаћице/ни. Услуга се пружала на територији градског дела општине Бабушница и на територији 42 села општине Бабушница у зони 1 и зони 2.

Услугу ЛП је 2024. године користило 8 корисника. Услуга се пружа током целе године, али је не користе сви корисници и током распуста.

Приликом мапирања потреба у области социјалне заштите упитник за ширу јавност је попунило 205 грађана општине Бабушница, што је 2,2% опште популације општине. На основу одговора грађана који су учествовали у истраживању да би се унапредио квалитет живота најрањивијег становништва наредном периоду у локалној самоуправи, најургентније би требало обезбедити: побољшану запошљивост становништва (73,7% испитаника); више социјалних услуга за старије грађане (48,8% испитаника); више социјалних услуга за децу са тешкоћама у развоју (45,4% испитаника); и више превентивних програма на тему вршњачког насиља и насиља над децом (30,2% испитаника).

Графикон 5: Дистрибуција одговора грађана на питање "Шта би по Вама, било најургентније да се обезбеди у наредном периоду у нашој локалној самоуправи како би се унапредио квалитет живота најрањивијег становништва"

На фокус групи која је одржана у оквиру истог истраживања учесници су били корисници и потенцијални корисници услуге помоћ у кући, а то су лица старија од 65 година и родитељи деце и младих са сметњама у развоју и инвалидитетом. Ово опредељење за

учеснике фокус групе је резултат анализе упитника у ком су лица старија од 65 година и деца и млади са сметњама у развоју и инвалидитетом препознате као посебно рањиве. Сви корисници услуге ПУК су веома задовољни пруженом услугом. Родитељи деце и младих са сметњама у развоју су констатовали да је проблем непостојања дневног боравка за децу, младе и одрасле са телесним инвалидитетом и интелектуалним тешкоћама. Они сматрају да би требало успоставити услугу која би била прилагођена потребама сваког детета или младе особе и имала посебан фокус на пружање подршке у свакодневним активностима, едукацији, социјализацији и психолошкој подршци. Обезбеђивање здравствене заштите и социјална изолација су кљични проблеми за старије особе, особе са инвалидитетом и становнике села која су територијално удаљена од центра општине, на терену који је зими често неприступачан и на коме нема никаквих ресурса. Учесници фокус групе који живе на селу као главне проблеме издвајају: удаљеност институција, непосојање продавница у селима, самоћу, недостатак друштва, недостатак здравствене заштите. Упркос веома ниским месечним приходима и недоступности здравствене заштите као највећи проблем сви старији учесници истичу усамљеност.

3.3.4. Материјална подршка

Материјална подршка грађанима општине Бабушница се се обезбеђује средствима из републичког и општинског буџета. Према Закону о социјалној заштити материјалну подршку корисник остварује путем новчане социјалне помоћи, додатка за помоћ и негу другог лица, увећаног додатка за помоћ и негу другог лица, помоћи за оспособљавање за рад, једнократне новчане помоћи, помоћи у натури и других врста материјалне подршке. Једнократна помоћ је помоћ која се обезбеђује лицу које се изненада или тренутно нађе у стању социјалне потребе, као и лицу које се упућује на домски или породични смештај, а које нема средстава да обезбеди одећу, обућу и трошкове превоза неопходне за реализацију смештаја. Једнократна помоћ може бити новчана или у натури. Поступак за остваривање и исплату једнократне новчане помоћи спроводи центар за социјални рад, а поступак за остваривање права на помоћ у натури спроводи орган, организација или служба одређена актом јединице локалне самоуправе. Висина једнократне помоћи је ограничена на износ просечне месечне зараде у једници локалне самоуправе у месецу који претходи месецу у коме се врши исплата.

Према Закону о финансијској подршци породици с децом³⁵ општине обезбеђују средства за регресирање трошкова боравка деце из материјално угрожених породица у предшколским установама, али могу да утврде и друга права, већи обим права и повољније услове за њихово остваривање ако за то имају довољно средстава.

³⁵ „Службени гласник РС”, број 113/2017, 50 од 29. јуна 2018, 46 од 7. маја 2021 - УС, 51 од 21. маја 2021 - УС, 53 од 28. маја 2021 - УС, 66 од 30. јуна 2021, 130 од 29. децембра 2021, 43 од 26. маја 2023 - УС, 62 од 27. јула 2023, 11 од 14. фебруара 2024 - УС, 79 од 30. септембра 2024.

Одлуком о социјалној заштити општине Бабушница је утврђено право на једнократну новчану помоћ, док су остале мере материјалне подршке обухваћене другим локалним правним актима.

Током период од 2022. до 2024. године мере материјалне подршке, како оне које се финансирају из буџета Републике Србије, тако и оне које се финансирају из локалног буџета бележе пад броја корисника³⁶. Највећи број корисника материјалне подршке из средстава републичког буџета су корисници НСП, број ових корисника је 2022. године био 882, 2023. године је био 865, док је 2024. године број корисника опао за око четвртину, без обзира на повећање укупног броја корисника на евиденцији ЦСР и износио је 587. Број корисника додатка за негу и помоћ другог лица је у претходном трогодишњем периоду био релативно стабилан и креће се око 110 корисника. Овај податак је потребно имати у виду када се разматра учешћа корисника у цени услуге социјалне заштите.

На основу захтева у 2024. је исплаћено 365 једнократних новчаних помоћи, средствима из локалног буџета. Број корисника ЈНП је за 38% већи у односу на претходну годину, док је за 40% мањи у односу на 2022. годину. Повезујући ове податке са подацима о исплаћеним средствима за ЈНП, може се констатовати да је просечно по кориснику исплаћен приближно исти износ средстава (2024. година – 8.628 динара, 2023. година – 8.800 динара).

Графикон 6: Број корисника једнократне новчане помоћи према намени средстава

Поред наведених видова материјалне подршке потребно је навести и друге видове материјалне подршке на које имају право лица у стању социјалне потребе, а које се финансирају из локалног буџета на основу усвојених одлука. У оквиру одлука којим су

³⁶ Прилог 1, Табела 14: Подаци о броју корисника/ца права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије

регулисани ови видови материјалне подршке утврђене су групе корисника које на њих имају право. Захтеви се предају Општинској управи. Средства за ове намене су распоређена у следећим буџетским програмима:

- Програма 11 – Социјална и дечија заштита: помоћ ученицима и студентима са сметњама у развоју и инвалидитетом;
- Програм 7 – Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура: субвенционисање јавног превоза;
- Програм 2 – Комуналне делатности: субвенционисање цена комуналних услуга.

Одлуком о субвенционисању цена комуналних услуга на територији општине Бабушница утврђено је право на субвенционисану цену комуналних услуга, категорије корисника комуналних услуга који имају право на субвенционисану цену, као и припадајући износ субвенција за сваку категорију корисника комуналних услуга, на територији општине Бабушница. На основу ове одлуке у 2024. години субвенције у висини од 100% цене, тј субвенционисање потрошње 1,5 m³ воде и пречишћавање и одвођење 1,5 m³ отпадних вода по члану домаћинства на месечном нивоу, користило је 26 домаћинстава. Субвенционисану цену услуге јавног превоза коју пружа ЈП "Комуналац" користило је 77 лица.

Путем пројекат "Сва деца заслужују подршку: Помоћ у кући за децу са инвалидитетом", у 2025. години биће унапређене услуге социјалне заштите. Носилац пројекта је Општина Бабушница, а финансира Европска унија из средстава ИПА 2020 кроз програм „Подршка одрживим услугама социјалне заштите и политикама укључивања на локалном нивоу“. Биће успостављена и пружаће се нова услуга, помоћ у кући за децу и младе са инвалидитетом. Овом услугом ће бити обухваћено 10 корисника. Поред ове услуге, у циљу унапређења инклузије маргинализованих група, активности ће бити усмерене на унапређење информисања корисника и успостављање и пружање саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга. Након завршета пројекта услуга помоћ у кући за децу и младе са инвалидитетом ће се финансирати из буџета општине и из учешћа корисника у цени услуге.

3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Бабушница

Развијеност институционалних капацитета на локалном нивоу има утицај на ефикасност у достизању циљева социјалне заштите тј. на остваривање пружања услуга социјалне заштите и друге активности које је утичу на побољшање квалитета живота грађана у стању социјалне потребе. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите су повезани са расположивим ресурсима и начином управљања тим ресурсима. Правна регулатива даје основу за планирање и буџетирање услуга и материјалне подршке и утврђује улоге и одговорности различитих актера у области социјалне заштите.

У оквиру Скупштине општине Бабушница је формиран Одбор за друштвене делатности и социјална питања. Одбор разматра питања из области социјалне политике и социјалне сигурности грађана, а ради реализације својих задатака остварује тесну сарадњу са

институцијама из области социјалне заштите. Одбор предлаже Скупштини доношење одговарајућих одлука и мера за превазилажење уочених проблема.

Општинско веће, као извршни орган општине, чине Председник општине, заменик Председника општине и пет чланова. Један од чланова Општинског већа је задужен за социјалну заштиту и Центар за социјални рад.

Правилником о организацији послова и систематизацији радних места у општинској управи и општинском правобранилаштву општине Бабушница³⁷ у оквиру Одељење за финансије и ванпривредне делатности формиран је Одсек за друштвене делатности, општу управу и послове матичних књига, у чији делокруг рада спадају и послови социјалне заштите. Ни у једном опису послова за наведена радна места у овом одсеку не може се наћи неки ближи/детаљнији опис везан за послове социјалне заштите. Детаљнији опис је дат за послове дечије и борачко-инвалидске заштите. У Извештају о раду општинске управе општине Бабушница за 2024. годину³⁸ се наводи да је у Служби дечије и социјалне заштите ангажовано два службеника, од тога један са високом и један са средњом стручном спремом. Поред послова из области дечије и социјалне заштите, у служби се обављају и послови који се односе на слободан приступ информацијама од јавног значаја и бесплатну правну помоћ.

За обављање одређених послова из надлежности Општинске управе, посебно у вези са остваривањем права грађана, локалног економског развоја, реализације политике за младе, формиране су канцеларије. У оквиру Одсека за друштвене делатности, општу управу и послове матичних књига образована је Канцеларија за младе. У Канцеларији за младе обављају се поједини послова из надлежности Општинске управе који се тичу омладине, спорта, политике запошљавања, информисања и културе. Канцеларија за младе врши послове израде локалних акционих планова и програма, у складу са националном стратегијом за младе, иницира припрему пројеката у циљу унапређења положаја младих и остваривању њихових права, успоставља сарадњу са свим релевантним партнерима и институцијама које се баве младом популацијом, ради на остваривању комуникације младих са органима локалне самоуправе, ради на изради и реализацији пројеката у области спорта, запошљавања, информисања и културе.

У надлежности локалне самоуправе је и оснивање центра за социјални рад, финансирање запослених који обављају послове социјалне заштите из надлежности локалне самоуправе и финансирање других текућих расхода Центра за социјални рад везаних за трошкове пословања и текуће одржавање. У надлежности Републике Србије је финансирање запослених у центру за социјални рад на пословима јавних овлашћења и надзор над радом ЦСР, укључујући инспекцијски надзор.

Према Правилнику о организацији и систематизацији послова у Центру за социјални

³⁷ Скупштински преглед општине Бабушница број 4/2025

³⁸ Скупштински преглед општине Бабушница број 6/2025 стр.38

рад општине Бабушница од 1. 11. 2022. године организацију Центра чине: директор, две унутрашње организационе јединице и стручна и саветодавна тела. У ЦСР је запослено 6 радника на неодређено време и једно лице на одређено време на позицији директора. Психолог, педагог и социјални радник раде као водитељи случаја и ангажовани су са 50% радног времена, а социјални радник обавља и посао супервизора, није попуњено радно место једног стручног радника. Укупан број поднесака ЦСР током 2024. године је био 1501³⁹. У ЦСР постоји потреба за стручним кадром и едукацијама нарочито у области стручних поступака и процедура, породичног насиља и поремећених породичних односа и малолетничке деликвенције.

Интересорна комисија је радно тело које образује орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове друштвених делатности у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања. Решење о образовању Интересорне комисије општине Бабушница за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке детету и ученику и одраслом човеку је 3.09. 2020. године донела Општинска управа. Комисија има пет чланова, и то четири стална и једног повременог члан. Стални чланови Комисије су: представник система здравствене заштите – педијатар; представник образовно-васпитног система -стручни сарадник психолог у основној школи; представник система социјалне заштите –стручни радник; и дефектолог – логопед. Координатор ИРК је лице запослено у општинској, које је актом о систематизацији послова одређено да пружа стручну и административно-техничку подршку ИРК.

Црвени крст Бабушница као хуманитарна, независна, непрофитна и добровољна организација је током 2024. године је реализовао различите програма у области свог рада. Реализовани програми значајно утичу на унапређење свести јавности о положају и потребама осетљивих група становништва⁴⁰. Приликом реализације својих активности Црвени крст Бабушница сарађује са општинском управом, месним заједницама, ЦСР, образовним и здравственим институцијама и удружењима. Ова организација представља значајан ресурс за едукацију и ангажовање волонтера.

Међуресорна сарадња је значајна за систем социјалне заштите те су у Прилогу 4 овог документа дате основне информације о институцијама у области образовања, здравства и запошљавања, док се више информација о напред наведеним органима и организацијама могу наћи у датим референцама.

3.4. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Бабушница

За идентификацију најважнијих унутрашњих фактора и спољних околности од значаја за развој социјалне заштите коришћена је SWOT анализа. Кључни налази из анализе стања су груписани у четири подручја: снаге, слабости, шансе и претње.

³⁹ Скупштински преглед општине Бабушница број 6/2025

⁴⁰ Извештај о раду Црвеног крста Бабушница за 2024. годину, Скупштински преглед општине Бабушница број 6/2025

3.4.1. SWOT анализа у области социјалне заштите у општини Бабушница

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Услуге СЗ су обухваћене у Плану развоја • Успостављене су 2 услуге социјалне заштите и обезбеђено финансирање • Корисници услуге помоћ у кући за старија лица су задовољни пруженим услугама • Из буџета локалне самоуправе се издвајају средства за новчане помоћи и субвенције за превоз и комуналне услуге • ЦСР је у сталном директном контакту са корисницима и добро познаје њихове проблеме и потребе • Постоји искуство у реализацији пројеката у области социјалне заштите • Постоји воља и сагласности релевантних актера да је потребно подржати и активно приступити решавању проблема становништва које је у стању социјалне потребе • Професионалци у релевантним секторима повезани личним контактима • На интернет презентацији општине информације се редовно ажурирају • Повећана свест о правима особа са инвалидитетом • Улажу се средства за отклањање архитектонских баријера • Постоји простор у ком би се могле организовате нове услуге социјалне заштите • Поштију се принципи инклузије у образовању • Постоји подршка старијем становништву у удаљеним селима од стране суседа • Постоје НВО које пружају подршку социјално угроженом становништву/Црвени крст, Удружење пензионера • Постоје људски ресурси и активности у заједници који би могли	• Не постоји локална јавна политика у области социјалне заштите • У локалним документима у области социјалне заштите постоје активности које су из других сектора, као и у финансијским документима • Не ради се мапирање потреба кључних циљних група • Нема континуираног прикупљања података и укрштања података из више сектора у циљу планирања • Недовољно развијени инструменти и механизми за праћење и евалуацију реализованих мера и услуга • ЦСР нема своју web презентацију, а ни на web презентацијом општине нису доступне информације релевантне за остваривање права из области социјалне заштите • Недовољна информисаност корисника о правима и административним процедурама за остваривање права • Ограничена финансијска средства ЈЛС за проширење већ успостављених и развијање нових услуга социјалне заштите • Запослени у ЦСР оптерећени великим бројем предмета по запосленом • У општинској управи нема опредељених послова који би специфично обухватили планирање и праћење у области социјалне заштите • Нема лиценцираних пружаоца услуга на територији ЈЛС • Недовољно развијен цивилни сектор • МСС и МОС није дефинисана протоколима/споразумима, а уколико се и потпишу нису праћени разрађеним оперативним плановима • Недовољна искоришћеност просторних капацитета • Слабо развијени механизми активне инклузије радно способних

бити основа за волонтерске активности	корисника НСП • Неизвесна одрживост услуга успостављених у оквиру пројекта • Корисници услуга не партиципирају у финансирању услуге која им се пружа • Не постоје услуге подршке за родитеље деце из посебно осетљивих категорија • Мало је активности које су усмерене на превентивне активности – саветовалишта, групе подршке, рад са породицом • Још увек су присутни стереотипи и предрасуде о ОСИ • Ограничен приступ ресурсима и индивидуалној подршци (логопед, дефектолог, физиотерапеут) • Недовољно развијене волонтерске активности усмерене на подршку осетљивим категоријама становништва • Старим особама из села и ОСИ теже доступне услуге у здравству и социјалној заштити због недостатка превоза
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
• Програми стручне праксе за младе • Постојање услуга у ЈЛС које окружују општину Бабушница и са којима је могуће потписати протоколе о сарадњи • Нацрт Стратегије социјалне заштите РС у изради • Значај локалне заједнице препознат у Стратегији деинституционализације и развоја услуга у заједници за период 2022-2026. године • Усвојена Стратегија активног и здравог старења у Републици Србији за период 2024–2030. године • Конкурси за пројекте на унапређењу положаја социјално угрожених група (међународни и национални) • Конкурси у области запошљавања који су усмерени на вулнерабилне групе и за чију успешност је потребно оснажити	• Демографски трендови – наталитет, миграције, старост • Географска разуђеност општине • Непостојање усвојеног кровног националног стратешког документа у области социјалне заштите • Неусклађеност социјалних давања и мера за активацију и запошљавање радно способних појединаца • Недостатак подзаконских аката за радну активацију • Економске промене узроковане променама на глобалном нивоу • Непрепознавање специфичности и недостатка капацитета малих ЈЛС • Високи нормативи и стандарди при лиценцирању услуга, као и рока потребног за добијање лиценце • Промене запослених који су у директном контакту са корисником

међусекторску сарадњу • Наменски трансфери за развој и/или унапређење услуга социјалне заштите • Иницијатива у здравственом систему да се уведе редовно праћење деце у ризику или са сметњама у развоју и у складу с тим од 2022. је омогућен унос података у Регистар деце са сметњама у развоју • Пакети стручне подршке и модели у области социјалне заштите које пружа СКГО као и други програми финансирани из донаторских средстава • Постојање експертизе за успостављање јединственог управног места • Размена искуства са ЈЛС сличне величине и нивоа развијености које имају добро успостављен систем социјалне заштите • Могућност успостављања интегрисаних и иновативних услуга	код пружалаца услуга • Цене услуга СЗ диктира тржиште • Неусклађеност законске регулативе (прописа) • Повећан број деце код којих је процењена потреба за додатном подршком • Ограничење запошљавања у јавном сектору
--	---

3.4.2.Закључна разматрања анализе у области социјалне заштите

- Иако је у протеклом периоду дошло до смањења броја корисника социјалне заштите, стопа њиховог учешћа у укупаном броју становника у општини Бабушница је и даље на прилично високом нивоу. Постојећи ресурси и актери у социјалној заштити нису довољни како би се пружала адекватна и ефикасна социјална заштита. Оснаживање и укључивање различитих актера на локалном нивоу и расподела улога и одговорности би био један од одговора на овај изазов.
- У старосној структури корисника социјалне заштите у 2024. години доминирају одрасли корисници са 56,6%, следе старији са 21,5%, затим деца са 14,3% и млади са 7,5%. Континуирано највише пунолетних корисника на евиденцији ЦСР припада корисничкој групи материјално угрожених, који преко ЦСР остварују право на новчану социјалну помоћ. Незапослена одрасла лица су далеко више изложена ризику од сиромаштва, а дугорочна незапосленост смањује вероватноћу налажења посла због застаревања знања, То указује да је потребно поред мера материјалне подршке радити на развоју услуга које доприносе социјалној и радној активацији радно способних корисника НСП. Развој ових услуга је повезан са оснаживањем међусекторске сарадње НСЗ, институција образовања и пословног сектора.
- Основна карактеристика демографске структуре општине Бабушница лежи у константном смањењу демографског потенцијала и изузетно израженој депопулацији. Подаци показују да је у последњих двадесет година дошло до демографског пражњења и депопулације, нарочито у сеоским насељима. Просечна старост је 50 година. Демографски процеси утичу на смањење радне снаге и повећање стопе старих. Потреба за подршком старијим особама је врло изражена. Поред пружања услуге ПУК, унапређење подршке старијим особама се може остварити јачањем међугенерациске солидарности и међусекторске сарадње, волонтерских активности и развојем активности које које ће допринети смањењу социјалне изолације и усамљености, организовањем заједничких друштвених активности. Такође је потребно урадити мапирање потреба старијих за материјалном подршком пошто је низак ниво учешћа старијих у категорији материјално угрожених на евиденцији ЦСР
- Сагледавање положаја и потреба особа са инвалидитетом у систему социјалне заштите отежано је непостојањем општеприхваћене дефиниције, неуједначеним критеријумима у различитим системима и неадекватом евиденцијом као последицом ових недостатака. Приликом анализе били су доступни подаци о ОСИ на евиденцији ЦСР и подаци изнети у извештају ИРК. Подршка ОСИ и даље није довољно развијена, те је потребно обезбедити постојање и доступност одговарајућих услуга. Током реализације Програма треба успоставити услугу ПУК за децу и младе и у оквиру саветодавно-терапијских и социјално едукативних услуга пружити подршку како ОСИ, тако и члановима њихових породица.

- Удео деце до 17 година у укупном број становника општине је 12% и на евиденцији ЦСР учествују са приближно истом заступљеношћу у укупном броју корисника. Највећи број деце је на евиденцији ЦСР су деца чије су породице корисници НСП и других видова мататеријалних давања. Нешто мање од 5% деце на евиденцији су деца са сметњама у развоју и инвалидитетом. Међутим кад се овај број деце са сметњама у развоју и инвалидитетом упоређи са бројем поднетих захтева ИРК, уочава се за 50% мањи број деце на евиденцији од броја поднетих захтева ИРК за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком. ЦСР има значајну улогу у заштити деце и потребно је боље повезивање са образовним и здравственим институцијама и ИРК. Превентивни рад путем подршке природној породици и унапређења капацитета за родитељство путем саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга је значајан за правилан раст и развој деце у природном окружењу.
- Четвртина анкетираних корисника социјалне заштите и корисника услуга социјалне заштите је у оквиру истраживања потреба у области социјалне заштите навело да нису довољно информисани о доступним видовима подршке. Анализа web презентације општине Бабушница је показала да не постоје подаци о доступним услугама и мерама материјалне подршке, док ЦСР нема своју web презентацију. Ово указује да је потребно радити и на подизању свести и информисаности лица која нису довољно информисана о њиховим правима у оквиру система социјалне заштите, те на тај начин унапредити досезање до потенцијалних корисника који се налазе у стању социјалне потребе. Такође је потребно радити на поједностављивању административних процедура путем увезивања административних поступака.
- Општина Бабушница издваја значајна средства из буџета за Програм 11 – дечија и социјална заштита, просек издвајања за период 2022-2024 у односу на укупан буџет је 10,9%. У истом трогодишњем периоду, просечни удео средстава за услуге социјалне заштите у оквиру Програма 11 је 44,17% и спада у ред ЈЛС са највећим нивоом издвајања за социјалну и дечију заштиту. С обзиром на ове податке, приликом планирања и реализацији програма, мера и услуга социјалне заштите потребно је руководити се принципом ефикасности и финансијске одрживости уз поштовање најбољег интереса корисника.
- Домети и достигнућа Стратешког плана развоја социјалне заштите општине Бабушница за период 2018-2022 године сагледани су у ex-post анализи ефеката. Поређењем стања пре и након реализације ове јавне политике уочено је да нису постигнути адекватни резултати у погледу стабилности и одрживости услуга, као и да ниво управљања реализацијом, праћењем, извештавањем о примени стратешког плана није био задовољавајући. Планирано извештавање, годишње планирање и потписивање међусекторских споразума је изостало, те је у наредном периоду потребно радити на јачање капацитета за планирање, мониторинг и евалуацију јавних политика.

- Спроведено мапирање је показало да се у релативно кратком року могу прикупити подаци значајни за планирање мера и услуга социјалне заштите. Процес мапирања мишљења и ставова опште јавности и циљних група би требало да постане пракса и саставни део процеса планирања јавних политика, како би оне биле засноване на подацима и чињеницама. Поред тога значајно је континуирано прикупљање података, као и тачност прикупљених података, који ће омогућити адекватано планирање, праћење и евалуацију планираних мера и услуга. Важно је да се ојача систем размене информација између различитих система и да се се путем међусекторске сарадње редовно ажурура листа података и информација релевантних за унапређење социјалне заштите.

4. Циљеви и мере Програма унапређења социјалне заштите

Полазећи од циљева социјалне заштите утврђених Законом о социјалној заштити, основних принципа управљања јавним политикама и анализе постојећег стања и изазова у социјалној заштити на локалном нивоу, постављени су општи и посебни циљеви. Програмом је детаљније разрађен циљ у области социјалне заштите утврђен у Плану развоја општине Бабушница за период 2022-2029 година. Циљеви Програма су операционализовани путем мера којим су утврђени правци усмеравања ресурса како би се оствариле жељене промене исказане циљевима. Поштујући до сада предузете кораке на унапређењу положаја грађана и грађанки којима је потребна подршка друштва, Програмом успостављени циљеви теже да дају одговор на уочене изазове и могућности за њихово превазилажење.

У овом делу документа је дат наративни приказ циљева и мера, као и показатељи учинка на нивоу циљева. Такође је указано на везу са Циљевима одрживог развоја. Како је АП за цео период трајања Програма саставни део овог документа, показатељи мера и циљане вредности истих се налазе у АП.

4.1. Општи циљ

Развијање ефикасне и одрживе социјалне заштите у општини Бабушница која доприноси оснаживању појединаца и породица за самосталан и продуктиван живот у друштву, као и спречавању настајања и отклањању последица социјалне искључености.

Фокус за наредни трогодишњи период је усмерен на развој механизма, програма и капацитета који доприносе ефикасности и одрживости мера и услуга социјалне заштите. Циљ указује на потребу економичног ангажовања постојећих ресурса како би се постигли жељени резултати, али и на континуитет како у односу на постигнуте позитивне резултате и ефекте

у претходном периоду тако и на даљи наставак активности, које дају позитивне промене и након истека периода спровођења Програма. Јачање одговарајућих институционалних капацитети такође треба да допринесе одржавању позитивних ефеката спроведених мера и активности. Овако постављен циљ усмерава ка планском приступу које промовише оснаживање појединаца и породица за самосталан и продуктиван живот у друштву, сарадњу система социјалне заштите са другим системима и јачање грађанске свести и одговорности за препознавање и решавање проблема у заједници.

Показатељ учинка на нивоу Општег циља	Јединица мере	Базна година	Циљана вредност			Извор провере
			2025	2026	2027	
Удео корисника мера и услуга социјалне заштите који се финансирају из буџета општине у укупној популацији ЈЛС	проценат	(2024) 5,97%	6,1	6,3	6,5	Буџет општине, извештаји ЦСР
Расходи из буџета ЈЛС за услуге социјалне заштите, као % укупних расхода ЈЛС	проценат	(2024) 10,70	11	11,2	11,5	Финансијски извештаји

Веза и допринос Циљевима одрживог развоја	
Циљ	Подциљеви
1 СВЕТ БЕЗ СИРОМАШТВА 	1.3 Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих
5 РОДНА РАВНОПРАВНОСТ 	5.2 Елиминисати све облике насиља над свим женама и девојчицама у јавној и приватној сфери, укључујући трговину људима, сексуалне и друге облике експлоатације 5.4 Препознати и вредновати неплаћени рад, бригу и старање у домаћинству, кроз обезбеђивање јавних услуга, инфраструктуре и политике социјалне заштите, и кроз промовисање заједничке одговорности у домаћинству и породици, на национално прикладан начин

	10.2 До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус
	16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима 16.7 Осигурати одговорно, инклузивно, партиципативно и репрезентативно доношење одлука на свим нивоима

4.2. Посебни циљеви

Утврђени посебни циљеви и мере доприносе остварењу општег циља Програма. Програмски циљеви, мере и активности су комплементарне и треба их тумачити као целину.

Посебан циљ 1: Развој програма, мера и услуга социјалне заштите заснованог на холистичком приступу

Локална самоуправа има значајну улогу у обезбеђивању услуга и мера социјалне заштите које доприносе социјалној инклузији. Да би се обезбедила социјална инклузија и оставарила подршка појединцима и породицама у превазилажењу животних тешкоћа и одржању или унапређењу квалитета живота, потребна је интегрисана подршка, како од стране институција тако и од стране заједнице. Потребне за подршком се не сагледавају само изоловано фокусирајући се на појединца или породицу, него и на њихово уже и шире окружење. Путем стварање претпоставки за успостављање програма и услуга заснованих на мапираним потребама и праћењу задовољства корисника и ефикасном употребом ресурса доприноси се унапређењу положаја корисника социјалне заштите.

Показатељи учинка на нивоу Посебног циља 1	Јединица мере	Базна година	Циљана вредност			Извор провере
			2025	2026	2027	
Број доступних услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС	број	(2024) 2	4	4	4	Извештаји пружаоца услуга

Укупна број корисника услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС који се обезбеђује од лиценцираних пружаоца услуга	број	(2024) 180	191	195	200	Евиденција и извештај ЦСР и извешаји пружаоца услуга
Удео корисника једнократне новчане помоћи који нису корисници новчане социјалне помоћи у укупном броју корисника једнократне новчане помоћи	проценат	(2024) 108	110	115	120	Анализа података и извештај ЦСР
Број објеката у јавној својини који су опремљени и адаптирани за реализацију активности из области социјалне заштите	број	(2024) 0	2	2	2	Документација општине

МЕРА 1.1: Стварање претпоставки за спровођење и одрживост услуга социјалне заштите у надлежности локалне самоуправе

За све услуге социјалне заштите које се пружају у складу са Одлуком о социјалној заштити потребно је нормативно уредити услове обезбеђивања, пружања и коришћења истих. У складу са одредбама Закона о социјалној заштити корисници учествују у плаћању услуге/суфинансирању у зависности од свог социо-економског статуса и у складу са критеријумима које прописује јединица локалне самоуправе. Приликом пружања услуга у фокусу треба да буде корисник, тј. потребе корисника и задовољство корисника пруженом услугом. С обзиром на то, у оквиру ове мере су предвиђене активности које обухватају мапирање потреба осетљивих категорија становништва и активности које ће допринети унапређењу процеса праћења услуга које се пружају и њиховог квалитета. Подаци о задовољству корисника важни су како пружаоцима услуга тако и наручиоцима тј. ЈЛС јер указују на успешности програма за који су издвојена буџетска средства.

МЕРА 1.2: Развој и успостављање нових услуга на основу мапираних потреба и у складу са циљевима дефинисаним у јавним политикама

Поред услуга социјалне заштите које се пружају неопходно је и даље предузимати активности за развој и успостављање нових услуга, како би систем социјалне заштите адекватно одговорио на мапиране потребе. Сврха нових услуга које ће бити успостављене у периоду реализације Програма је да обухвате нове групе корисника и да се унапреди подршка појединцима и породицама ради савладавања социјалних и животних тешкоћа. Биће уведена услуга помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју и инвалидитетом и пружаће се саветодавно терапијске и социјално-едукативне услуге. За пружање нових услуга потребно је обезбедити адекватне услове у погледу простора и опреме и одабрати квалификоване и лиценциране пружаоце услуга.

МЕРА 1.3: Повећање ефикасности и адекватности мера материјалне подршке које обезбеђује и о којима се стара ЈЛС

У складу са Законом о социјалној заштити ЈЛС се стара о обезбеђивању једнократне новчане помоћи и прописује ближе услове, начине остваривања и висину исте. Општина Бабушница поред једнократне новчане помоћи опредељује и материјалну подршку појединим категоријама становника у виду субвенција за превоз и комуналне услуге. Поред Закона о социјалној заштити, област материјалних давања за унапређење положаја деце и породице је регулисан и Законом о финансијској подршци породици са децом. Како би се утврдила ефикасност и адекватност ових мера први корак би требало да буде анализа података везана за материјалну подршку. Ова анализа треба да укаже на структуру корисника, а затим да заједно са резултатима мапирања да смернице за видове подршке које доприносе/би допринеле унапређењу положаја материјално угроженог становништва. Посебна пажња приликом анализе биће усмерена на циљне групе које су посебно рањиве и/или које су највише заступљене у мерама материјалне подршке. У оквиру ове мере радиће се и на унапређењу административне ефикасности и доступности права и услуга социјалне заштите за грађане.

Веза и допринос Циљевима одрживог развоја	
Циљ	Подциљеви
	1.3 Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих 1.а Осигурати значајну мобилизацију ресурса из различитих извора, између осталог и кроз повећану развојну сарадњу, како би се обезбедила адекватна и предвидљива средства за земље у развоју, посебно најмање развијене земље, да примењују програме и политике за окончање свих облика сиромаштва

10 СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ 	10.2 До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус
16 МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ 	16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима 16.7 Осигурати одговорно, инклузивно, партиципативно и репрезентативно доношење одлука на свим нивоима

Посебан циљ 2:

Оснаживање појединаца, породица и заједнице за активан и одговоран приступ у спречавању, отклањању или ублажавању последица социјалне искључености

У спречавању, отклањању или ублажавању последица социјалне искључености поред стручног рада професионалаца у социјалној заштити, образовању, здравству и другим релевантним областима, потребно је радити и на стварању и подстицању локалног окружења које даје свој допринос. Оснаживање и мотивисање појединаца, локалне заједнице и невладиног сектора за одговорно поступање реализоваће се путем информисања и сензибилизације јавности у вези са потребама појединих осетљивих друштвених група. Укључивање јавности доприноси изградњи поверења у институције система и од великог је значаја за унапређење система подршке најосетљивијим циљним групама. Оснаживање корисника мера и услуга социјалне заштите, њихових породица, као и уже и шире локалне заједнице помаже локалној управи, јавним институцијама и организацијама цивилног друштва да максимално искористе постојеће ресурсе, пронађу нове ресурсе и створе могућности за развој нових интегрисаних програма, услуга и партнерстава.

Показатељи учинка на нивоу Посебног циља 2	Јединица мере	Базна година	Циљана вредност			Извор провере
			2025	2026	2027	
На web презентацији општине постављен водич о доступним правима и услугама и административним поступцима за њихово остваривање	да/не	(2024) не	да	да	да	Web сајт општине

Број кампања за јачање грађанске свести и одговорности за задовољавање заједничких потреба, препознавање и отклањање проблема у заједници на годишњем нивоу	број	(2024)				
		0	4	4	4	Планови кампања

МЕРА 2.1: Побољшање информисања грађана о програмима, правима и услугама социјалне заштите

Први корак ка активном приступу и одговорном понашању у решавању личних и породичних проблема, а потом и проблема у ужој и широј локалној заједници је добро информисање. У информисању грађана и грађанки могу да учествују различити актери уз коришћење различитих алата и канала комуникације. У оквиру ове мере реализоваће се активности које ће омогућити грађанима да добију информације о мерама и услуга социјалне заштите путем директног контакта са пружаоцима услуга и запосленим у општинској управи. Бољем информисању ће допринети и информације на web презентацији општине где ће бити постављен водич о доступним правима и услугама и административним поступцима за њихово остваривање.

МЕРА 2.2: Кампање за јачање грађанске свести и одговорности за задовољавање заједничких потреба, препознавање и отклањање проблема у заједници

Јачање грађанске свести о потребама и проблемима са којима се суочавају социјално угрожена лица доприносе развоју социјалне кохезије у заједници. Циљ кампања је да се укаже на могуће/постојеће проблеме и стигму, да се утиче на ставове и понашање јавности и да се заштите рањиве или маргинализоване групе од дискриминације, злостављања и занемаривања. У свим кампањама и промотивним активностима везаним за реализацију Програма, потребно је охрабрити учешће и жена и мушкараца, обезбедити равноправан приступ правима и могућностима, подстицати међугенерациску и интрагенерациску солидарност. У реализацију кампања треба укључити представнике јавног сектора, организације цивилног друштва, кориснике социјалне заштите и општу јавност. Неке од кампања ће бити у организацији локалних органа/организација/институција, а неке ће бити у склопу кампања на националном нивоу.

МЕРА 2.3: Јачање капацитета организација цивилног друштва које се баве положајем и правима рањивих група и развој волонтерских активности

Општинска управа, јавне институције, пружаоци услуга социјалне заштите и невладине организације треба да се повезују и сарађују ради заједничког деловања на унапређењу положаја угрожених и маргинализованих група. Да би невладине организације биле активне у овом процесу радиће се на јачању њихових капацитета за организовање волонтерских активности, препознавање потреба лица из осетљивих категорија и вештина за обезбеђивање средстава из различитих домаћих и међународних извора финансирања. Унапређене волонтерске активности у локалној заједници утицаће на промену свести друштвене заједнице о потребама и могућностима рањивих категорија становништва, али и о потреби међугенерациске солидарности кроз различите хуманитарне, волонтерске акције и дружења. Важно је осмислити различите могућности волонтирања, поред млађих омогућити и старијим да волонтирају у заједници.

Веза и допринос Циљевима одрживог развоја	
Циљ	Подциљеви
 5 РОДНА РАВНОПРАВНОСТ	5.2 Елиминисати све облике насиља над свим женама и девојчицама у јавној и приватној сфери, укључујући трговину људима, сексуалне и друге облике експлоатације 5.4 Препознати и вредновати неплаћени рад, бригу и старање у домаћинству, кроз обезбеђивање јавних услуга, инфраструктуре и политике социјалне заштите, и кроз промовисање заједничке одговорности у домаћинству и породици, на национално прикладан начин
 10 СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ	10.2 До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус
 16 МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима 16.7 Осигурати одговорно, инклузивно, партиципативно и репрезентативно доношење одлука на свим нивоима

Посебан циљ 3: Унапређивање капацитета управљања, сарадње и координације у социјалној заштити

Овај посебан циљ је разрађен кроз мере и активности које су усмерене на развој међусекторске и међуопштинске сарадње, као и на јачање капацитета за планирање и праћење јавних политика релевантних за област социјалне заштите. Неопходно је боље увезивање политика и услуга социјалне заштите, образовања, здравства и запошљавања. Постојећа сарадња ће бити оснажена кроз успостављање међусекторског радног тела и потписивањем протокола. Успостављени механизми и унапређени капацитети треба да допринесу повећаној доступности, квалитету и одрживости услуга и ефикаснијој употреби ресурса.

Показатељи учинка на нивоу Посебног циља 3	Јединица мере	Базна година	Циљана вредност			Извор провере
			2025	2026	2027	
Број акредитованих програма обуке у области социјалне заштите у којима су учествовала лица запослена у ЦСР и ЈЛС	број	(2024) 3	3	4	5	Сертификати и потврде са обука
Годишњи извештај о реализацији Програма унапређења социјалне заштите	да/не	(2024) не	да	да	да	Документација општине, извештаји
Извештај о учинку Програма 11, ПА и пројеката јасно показује остварене у односу на планиране вредности показатеља	да/не	(2024) не	да	да	да	Финансијски извештаји

МЕРА 3.1: Оснаживање капацитета свих релевантних актера за међусекторску и међуопштинску сарадњу при планирању, реализацији и праћењу програма, услуга и мера социјалне заштите

Полазна основа међусекторске сарадње је јачање свести о њеном значају, заснованости у прописима и јавним политикама и механизмима координације и сарадње. Планирано је да први корак у унапређењу међусекторске сарадње и развоја дијалога локалних актера буде формирање међусекторског радног тела у области социјалне заштите,

чији задаци ће бити дефинисани решењем о оснивању. Ово радно тело треба да омогући представницима различитих институција, општинској управи и другим заинтересованим странама да у континуитету и на јасно дефинисан начин планирају, учествују у спровођењу и прате реализацију мера и активности социјалне заштите. Поред међусекторске, у оквиру ове мере су планиране и активности за јачање међуопштинске сарадње. Када на локалном нивоу постоји потреба за неком услугом, могуће је успостављање услуге удруживањем ресурса на међуопштинском нивоу.

МЕРА 3.2: Јачање капацитета и примена инструмената за квалитетно креирање и праћење спровођења јавних политика

Креирани програми стручног усавршавања треба да предвиде континуирано усавршавање запослених у јавног сектору за планирање, праћење и евалуацију јавних политика, а за запослене у области социјалне заштите учешће у обукама који доприносе њиховим стручним компетанцијама. Редовно прикупљање, ажурирање и повезивање података из више извора ће омогућити боље сагледавања стања и разумевања потреба у области социјалне заштите. Аналитички приказ података, настао међусекторском сарадњом, отворен за јавност би омогућио коришћење података од стране свих заинтересованих институција, што би позитивно утицало на квалитет како планирања, праћења пројеката, програма и политика тако и на повећану транспарентност у раду јавне управе.

Веза и допринос Циљевима одрживог развоја	
Циљ	Подциљеви
5 РОДНА РАВНОПРАВНОСТ 	5.2 Елиминисати све облике насиља над свим женама и девојчицама у јавној и приватној сфери, укључујући трговину људима, сексуалне и друге облике експлоатације 5.4 Препознати и вредновати неплаћени рад, бригу и старање у домаћинству, кроз обезбеђивање јавних услуга, инфраструктуре и политике социјалне заштите, и кроз промовисање заједничке одговорности у домаћинству и породици, на национално прикладан начин
10 СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ 	10.2 До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус

16 МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ 	16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима 16.7 Осигурати одговорно, инклузивно, партиципативно и репрезентативно доношење одлука на свим нивоима
---	--

4.3. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма

Будући да је за имплементацију Програма за унапређење социјалне заштите припремљен Акциони план за период од 2025. до 2027. године, утврђене су и процене трошкова за реализацију планираних активности по годинама у циљу остваривања планираних мера и циљева. Важно је имати у виду да приликом обрачуна трошкова нису планирани трошкови везани за редовне активности органа, већ само трошкови за додатне активности, односно увећан обим постојећих активности. За реализацију планираних активности у периоду 2025–2027. године укупно је потребно обезбедити 21.904,00 динара, од тога је из буџета ЛС потребно обезбедити 6.845,00- динара док ће се из спољних извора потраживати 15.059,00 динара. Свака наведена активност се везује за посебан буџетски програм, односно програмску активност или пројекат како би потрошња планираних средстава могла бити испланирана унапред. У наставку је приказ потребних финансијских средстава за реализацију Програма унапређења социјалне заштите по годинама и изворима финансирања.

Табела 7: Приказ планираних потребних финансијских средстава по годинама и изворима финансирања (у хиљадама динара)

Извори финансирања	2025.	2026.	2027.	Укупно
Буџет ЛС	45,00	3.200,00	3.600,00	6.845,00
Спољни извори	6.209,00	8.060,00	790,00	15.059,00

Средства из спољних извора ће бити обезбеђена учествовањем на конкурсима министарстава и донатора, док ће се средства из буџета планирати на годишњем нивоу кроз одлуке о буџету за време важења Програма

Табела 8: Приказ планираних потребних финансијских средстава по планираним мерама и циљевима

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Успостављање система програма, мера и услуга социјалне заштите заснованог на холистичком приступу				
У хиљадама динара	2025.	2026.	2027.	УКУПНО

МЕРА 1.1: Стварање претпоставки за спровођење и одрживост услуга социјалне заштите у надлежности локалне самоуправе	0,00	200,00	200,00	400,00
МЕРА 1.2: Развој и успостављање нових услуга на основу мапираних потреба и у складу са циљевима дефинисаним у јавним политикама	5.563,00	10.090,00	3.390,00	19.043,00
МЕРА 1.3: Повећање ефикасности и адекватности мера материјалне подршке које обезбеђује и о којима се стара ЈЛС	0,00	670,00	200,00	870,00
ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Оснаживање појединаца, породица и заједнице за активан и одговоран приступ у спречавању, отклањању или ублажавању последица социјалне искључености				
У хиљадама динара	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
МЕРА 2.1: Побољшање информисања грађана о програмима, правима и услугама социјалне заштите	400,00	50,00	50,00	500,00
МЕРА 2.2: Кампање за јачање грађанске свести и одговорности за задовољавање заједничких потреба, препознавање и отклањање проблема у заједници	246,00	200,00	200,00	646,00
МЕРА 2.3: Јачање капацитета организација цивилног друштва које се баве положајем и правима рањивих група и развој волонтерских активности	15,00	15,00	15,00	45,00
ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Унапређивање капацитета, управљања, сарадње и координације у социјалној заштити				
У хиљадама динара	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
МЕРА 3.1: Оснаживање капацитета свих релевантних актера за међусекторску и међуопштинску сарадњу при планирању, реализацији и праћењу програма, услуга и мера социјалне заштите	30,00	35,00	35,00	100,00
МЕРА 3.2: Јачање капацитета у социјалној заштити за стратешко планирање, мониторинг и евалуацију	0,00	0,00	300,00	300,00

5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање

Праћења спровођења и извештавање о спровођењу Програма унапређења социјалне заштите општине Бабушница, вршиће се у складу са ЗПС и пратећим подзаконским актима. Праћење ће се спроводити континуираним прикупљањем и анализом података како би се утврдило да ли се остварују утврђени циљеви, као и да ли се предвиђене мере и активности спроводе по плану и ефикасно. Средство за праћење Програма је Акциони план који је саставни део овог документа у ком су пописане све активности, надлежне институције, очекивани резултати, рокови и ресурси.

Подаци који се буду прикупљали треба да укажу на степен утrophка предвиђених ресурса, степен извршења активности и степен остварења планираних учинака. Прикупљене подаци и информације и њихова анализа ће указати да ли је потребно спровести неке корективне мере како би се постигли жељени резултати. За потребе праћења користиће се дефинисани обрасци за прикупљање података од свих органа и организација које су одговорне за спровођење мера из Програма и за мерење конкретних показатеља из своје надлежности. У обрасце ће се уносити информације о томе на који начин су спровођене мере и који су резултати постигнути (какав је статус/вредност показатеља).

ЗПС је уређено да се за сваку јавну политику мора подносити извештај. Извештај о реализацији Програма треба да буде поднет 120 дана истеку сваке календарске године од дана када је донет. Коначни извештај се подноси најкасније шест месеци по истеку периода спровођења Програма и обухвата период од 3 године. Извештаји о постигнутим резултатима користиће се као улазне информације за вредновање ефеката. Годишњи извештај о спровођењу Програм објављује се на интернет страници ЈЛС најкасније 15. дана од његовог усвајања.

АП је предвиђена ex-post анализа ефеката да би се добиле повратне информације о ефикасности спроведених мера и тиме омогућило да се утврди потреба за предузимањем додатних и/или корективних мера, отклонили узроци проблема који се јављају у спровођењу Програма и формира аналитичка основа за креирање нове јавне политике у области социјалне заштите.

Сврха вредновања Програма ће бити усмерена на сагледавање напретка који је постигнут спровођењем ове јавне политике у целости, с посебним освртом на утицај реализованих мера на крајње кориснике. Поред података прикупљеним током праћења спровођења, уколико за процес вредновања буду потребни неки специфични подаци, требало би одабрати најадекватније методе и технике који могу да пруже додатне информације. У сваком случају приликом вредновања је потребно прикупити податке/мишљења од корисника и кључних учесника.

За потребе праћења и извештавања о програму Општина Бабушница ће образовати радну групу у чијем саставу ће бити руководиоци и представници различитих организационих јединица, јавних институција, пружаоца услуга социјалне заштите и организација цивилног друштва. Радна група би требала да има председника, координатора и чланове. Поред радне групе која је управљачки ниво и има улогу координације, ради ефикасног система праћења потребно је утврдити који орган/лице је задужено за обједињавање података и израду извештаја, ко је на нивоу органа/организација задужен за прикупљање потребних података, као и који орган пружа административно-техничку подршку.

6. Акциони план

ОПШТИ ЦИЉ: Развијање ефикасне и одрживе социјалне заштите у општини Бабушница која доприноси оснаживању појединаца и породица за самосталан и продуктиван живот у друштву, као и спречавању настајања и отклањању последица социјалне искључености.

Показатељ(и) на нивоу општег циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином ⁴¹	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Удео корисника мера и услуга социјалне заштите који се финансирају из буџета општине у укупној популацији ЈЛС	проценат	Буџет општине, извешаји ЦСР	(2024) 5,97	6,1	6,3	6,5
Расходи из буџета ЈЛС за услуге социјалне заштите, као % укупних расхода ЈЛС	проценат	Финансијски извештаји	(2024) 10,70	11	11,2	11,5

ПОСЕБАН ЦИЉ 1: Развој програма, мера и услуга социјалне заштите заснованог на холистичком приступу

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља:

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број доступних услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС	број	Извештаји пружаоца услуга, Одлука о	(2024) 2	3	3	3

⁴¹ У ову колону се уноси почетна (базна) вредност индикатора и базна година – година у којој је та вредност остварена. За базну годину се узима последња година за коју постоје ажурни подаци. Препорука је да се базна година пише у загради уз базну вредност индикатора (на пример: уколико је базна вредност 505, а базна година 2023. написати следеће: **505 (2023.)**)

		социјалној заштити				
Укупна број корисника услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС који се обезбеђује од лиценцираних пружаоца услуга	број	Извештаји пружаоца услуга	(2024) 180	191	195	200
Удео корисника једнократне новчане помоћи који нису корисници новчане социјалне помоћи у укупном броју корисника једнократне новчане помоћи	проценат	Извештај ЦСР	(2024) 108	110	115	120
Број објеката у јавној својини који су опремљени и адаптирани за активности социјалне заштите	број	Документација општине	(2024) 0	2	2	2

МЕРА 1.1: Стварање претпоставки за спровођење и одрживост услуга социјалне заштите у надлежности локалне самоуправе					
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ⁴²		
			2025.	2026.	2027.
	Буџет Општине	0902-ХУ шифра пројекта ће бити опредељена буџетом за 2026. годину	-	200,00	200,00
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере ⁴³ : регулаторна			
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: Одлука о социјалној заштити					

⁴² Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

⁴³ За типологију мера погледати Уредбу о управљању јавним политикама, чл. 53 (регулаторне; подстицајне; информативно-едукативне; организационо-управљачко-институционалне, или мере обезбеђења добара, односно пружања услуга од стране учесника у планском систему)

Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Услуге социјалне заштите утврђене Одликом о социјалној заштити су нормативно регулисане	да/не	Одлуке	(2024) не	да	да	да
Примењују се нове стандардизоване процедуре и алати за праћење квалитета услуга и евалуацију задовољства корисника	да/не	Алати за евалуацију и извешај радне групе	(2024) не	да	да	да
Удео корисника услуга социјалне заштите који партиципира у цени услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС у односу на укупан број корисника услуга	проценат	Извештај ЦСР	(2024) 0%	10,47	11	11,5

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025.	2026.	2027.
1.1.1. Нормативно регулисање услуга социјалне заштите у надлежности локалне самоуправе				Без средстава	/	/	/	/
1.1.2. Мапирање потреба посебно осетљивих циљних група према				Буџет Општине	0902-ХУ шифра пројекта ће бити		200,00	200,00

приоритетима утврђених претходним истраживањем					опредељена буџетом за 2026. годину			
1.1.3. Успостављање редовног годишњег испитивање задовољства корисника односно њихових заступника пруженим услугама				Без средстава	/	/	/	/
1.1.4. Припрема модела извештаја о праћењу пружања услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС				Без средстава	/	/	/	/
1.1.4. Увођење учешћа корисника у цени услуге коју користе				Без средстава	/	/	/	/
1.1.5. Утврђивање критеријума за „рангирање“ корисника према приоритетима пријема када када се због већег интересовања корисника формира листа чекања				Без средстава	/	/	/	/

МЕРА 1.2: Развој и успостављање нових услуга на основу мапираних потреба и у складу са циљевима дефинисаним у јавним политикама						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ⁴⁴			
			2025.	2026.	2027.	
	Буџет Општине	ПЈ 0902-4001	-	2.500,00	2.800,00	
	Донаторска средства		5.563,00	7.590,00	590,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере:						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Укупан број корисника услуге помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју и инвалидитетом	број	Извештај пружаоца услуге	(2024) 0	10	10	11
Припремљен годишњи програм пружања саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга	да/не	Израђен програм	(2024) не	да	да	да
Број корисника саветодавно-терапијских и социјално едукативних услуга	број	Извештај радне групе	(2024) 0	100	110	130
На основу процењених потреба грађана остварени предуслови у погледу	да/не	Записник о примопредаји	(2024)	да	да	да

⁴⁴ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

простора и опреме за нову услугу социјалне заштите		објекта и фактуре за набављену опрему				
--	--	---------------------------------------	--	--	--	--

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025.	2026.	2027.
1.2.1. Адаптација простора за саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге				Донаторска средства	ПЈ 0902-4001	2.860,00	/	/
1.2.2. Развој годишњег програма за реализацију саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга				Без средстава	/	/	/	/
1.2.3. Обезбеђивање стабилног финансирања саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга				Донаторска средства	ПЈ 0902-4001	494,00	540,00	590,00
1.2.4. Успостављање и пружање услуге помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју и инвалидитетом				Буџет Општине	ПЈ 0902-4001		2.500,00	2.800,00
				Донаторска средства		2.209,000		

1.2.5. Обука професионалаца у социјалној заштити и представника општинске управе за успостављање нових услуга социјалне заштите				Без средстава	/	/	/	/
1.2.6. Адаптација и опремање објекта у коме ће се успоставити нова услуга социјалне заштите на основу утврђених потреба				Донаторска средства	ПЈ 0902-ХУ шифра пројекта ће бити опредељена након обезбеђивања средстава	/	7.050,00	/

МЕРА 1.3: Повећање ефикасности и адекватности мера материјалне подршке које обезбеђује и о којима се стара ЈЛС					
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД⁴⁵		
			2025.	2026.	2027.
	Буџет Општине		-	200,00	200,00
	Донаторска средства	ПЈ 0902-ХУ шифра пројекта ће бити опредељена након обезбеђивања средстава	-	470,00	-

⁴⁵ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

Период спровођења мере: 2025-2027			Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему			
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере:						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број старачких домаћинстава, која нису укључена у програм новчане социјалне помоћи и не остварују пензију, обухваћено једнократном новчаном помоћи	број	Извештај ЦСР	(2024) 5	6	8	10
Учешће корисника новчане социјалне помоћи укључених у мере АПЗ у укупном броју ових корисника на евиденцији ЦСР	број	Податак НЗС	(2024) 20	22	24	26

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025.	2026.	2027.
1.3.1. Анализа материјалне подршке у надлежности ЈЛС на годишњем нивоу				Без средстава	/	/	/	/
1.3.2. Мапирање потреба за материјалном подршком лица старијих од 65 година				Буџет Општине	ПЈ 0902 – ХУ шифра пројекта ће бити	/	200,00	200,00

који нису остварили право на пензију					опредељена буџетом за 2026. годину			
1.3.4. Подршка у прикупљању потребне документације посебно осетљивим групама корисника				Без средстава	/	/	/	/
1.3.5. Информисање корисника НСП и услуга социјалне заштите о доступним програмима активне политике запошљавања				Без средстава	/	/	/	/
1.3.6. Анализа капацитета и могућности за успостављање јединственог управног места				Без средстава	/	/	/	/
1.3.7. Увезивање управних поступака у области СЗ у оквиру јединственог управног места				Донаторска средства	ПЈ 0902 – ХУ шифра пројекта ће бити накнадно одређена након обезбеђивања средстава	/	470,00	/

ПОСЕБАН ЦИЉ 2: Оснаживање појединаца, породица и заједнице за активан и одговоран приступ у спречавању, отклањању или ублажавању последица социјалне искључености						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља:						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
На web презентацији општине постављен водич о доступним правима и услугама и административним поступцима за њихово остваривање	да/не	Web сајт општине	(2024) не	да	да	да
Број кампања за јачање грађанске свести и одговорности за задовољавање заједничких потреба, препознавање и отклањање проблема у заједници на годишњем нивоу	број	Планови кампања	(2024) 0	4	4	4

МЕРА 2.1: Побољшање информисања грађана о програмима, правима и услугама социјалне заштите					
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ⁴⁶		
			2025.	2026.	2027.
	Буџет Општине	ПА 0602 - 0001	-	50,00	50,00
	Донаторска средства	ПЈ 0902 - 4001	400,00	-	-
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Информативно-едукативна			
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере:					

⁴⁶ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број дана на годишњем нивоу када је организована могућност директног информисања грађана о правима, мерама и услугама социјалне заштите у Кутку за подршку и информисање	број	Извештај ангажованог лица у кутку	(2024) 0	15	40	45
Број јавних догађаја у општини усмерених на информисање грађана о програмима и услугама социјалне заштите	број	Извештај ангажованог лица у кутку	(2024) 0	1	1	2
Број информативно-едукативних материјала и објава насталих у циљу промовисања услуга социјалне заштите	број	Извештај ангажованог лица у кутку	(2024) 0	8	9	10

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025.	2026.	2027.
2.1.1. Информисање грађана директним контактом у Кутку за подршку и информисање				Без средстава	/	/	/	/
2.1.2. Припрема и дистрибуција штампаног				Буџет Општине	ПА 0602 - 0001	/	50,00	50,00

промотивног и едукативног материјала								
				Донаторска средства	ПЈ 0902 - 4001	400,00	/	/
2.1.3. Постављање и редовно ажурирање информација о доступним мерама и услугама социјалне заштите и административним поступцима за остваривање права на web презентацији ЈЛС				Без средстава	/	/	/	/
2.1.4. Информисање и консултације са корисницима и широм друштвеном заједницом путем јавних догађаја у заједници – састанци, форуми, иновативни догађаји				Без средстава	/	/	/	/

МЕРА 2.2: Кампање за јачање грађанске свести и одговорности за задовољавање заједничких потреба, препознавање и отклањање проблема у заједници

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ⁴⁷		
			2025.	2026.	2027.

⁴⁷ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

	Буџет Општине	ПА 0602 - 0001	-	200,00	-	
	Донаторска средства/Екстерни извори	ПЈ 0902 - 4001	246,00	-	200,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Информативно-едукативна				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере:						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број кампања за јачање грађанске свести и одговорности за задовољавање заједничких потреба, препознавање и отклањање проблема у заједници на годишњем нивоу подржаних средствима из локалног буџета	број	Планови кампања	(2024) 0	4	4	4

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025.	2026.	2027.
2.2.1. Кампање за сензибилизацију шире јавности у вези са потребама појединих осетљивих друштвених група				Донаторска средства	0902 - 4001	246,00	/	/

2.2.2. Едукативне кампање за унапређивање родне и међугенерациске солидарности				Буџет општине	0602 - 0001	/	200,00	/
2.2.3. Кампање за подизање свести јавности о препознавању свих облика насиља, злостављања и занемаривања				Без средстава	/	/	/	/
2.2.4. Кампања за промоцију хранитељства, нарочито ургентног хранитељства				Екстерни извори	ПЈ 0902 – ХУ Шифра пројекта ће бити одређена након обезбеђивања средстава	/	/	200,00
2.2.5 Унапређење свести о улози родитељства у периоду раног развоја детета				Без средстава	/	/	/	/

МЕРА 2.3: Јачање капацитета организација цивилног друштва које се баве положајем и правима рањивих група и развој волонтерских активности

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ⁴⁸			
			2025.	2026.	2027.	
	Буџет Општине	ПА 0602 - 0001	15,00	15,00	15,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: информативно-едукативна				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере:						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број пројеката организација цивилног друштва усмерених на унапређење положаја посебно осетљивих латегорија становништа финансираних из буџета ЈЛС	број	Извештај комисије за спровођење пројеката	(2024) 0	0	1	1
Број организованих обука за успостављање и управљање волонтерским активностима	број	Извештај комисије за спровођење пројеката	(2024) 0	1	1	1

⁴⁸ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025.	2026.	2027.
2.3.1. Сензибилизација представника организација цивилног друштва, нарочито младих, за волонтерске активности подршке осетљивим категоријама становништва				Без средстава	/	/	/	/
2.3.2. Оспособљавање представника владиног и невладиног сектора за успостављање волонтерских програма				Без средстава	/	/	/	/
2.3.3. Подизање знања и вештина организација цивилног друштва за обезбеђивање средстава из различитих доступних извора				Без средстава	/	/	/	/
2.3.4. Обуке за организације цивилног друштва о правима и потребама лица из осетљивих категорија				Буџет Општине	ПА 0602 - 0001	15,00	15,00	15,00

ПОСЕБАН ЦИЉ 3: Унапређивање капацитета управљања, сарадње и координације у социјалној заштити						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља:						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број акредитованих програма обуке у области социјалне заштите у којим су учествовали лица запослена у ЦСР и ЈЛС	број	Сертификати и потврде	(2024) 3	3	4	5
Годишњи извештај о реализацији Програма унапређења социјалне заштите	да/не	Извештај	(2024) не	да	да	да
Извештај о учинку Програму 11, ПА и пројекта јасно показује остварене у односу на планиране вредности показатеља	да/не	Финансијски извештај	(2024)	да	да	да

МЕРА 3.1: Оснаживање капацитета свих релевантних актера за међусекторску и међуопштинску сарадњу при планирању, реализацији и праћењу програма, услуга и мера социјалне заштите					
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД⁴⁹		
			2025.	2026.	2027.
	Буџет Општине	ПА 0602 - 0001	30,00	35,00	35,00
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: организационо-управљачко-институционална			

⁴⁹ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере:						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Формирано међусекторско радно тело у области социјалне заштите	да/не	Одлука	(2024) не	да	да	да
Број састанака на међуопштинском нивоу ради размене примера добре праксе и сагледавања потребних, а недостајућих услуга на локалном и међуопштинском нивоу и могућностима међуопштинске сарадње на годишњем нивоу	број	Извештај	(2024) 0	1	1	1
Број институција из различитих сектора које су потписале протокол о сарадњи ради регулисања прикупљања података и информација	број	Протокол о сарадњи	(2024) 0	7	8	9

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025.	2026.	2027.
3.1.1.Формирање међусекторског радног тела у области социјалне заштите				Без средстава	/	/	/	/
3.1.2. Припрема годишњег програма рада формираног				Без средстава	/	/	/	/

међусекторског радног тела								
3.1.2. Припрема годишњег обједињеног извештаја о реализованим мерама и услугама у оквиру система социјалне заштите, образовања, здравства, запошљавања од значаја за подршку породицама и појединцима у стању социјалне потребе				Без средстава	/	/	/	/
3.1.3. Потписивање протокола о сарадњи између различитих сектора ради регулисања прикупљања података и информација				Без средстава	/	/	/	/
3.1.4. Организација састанака на међуопштинском нивоу ради размене примера добре праксе и сагледавања потребних, а недостајућих услуга на локалном и међуопштинском нивоу и могућностима међуопштинске сарадње				Буџет општине	ПА 0602 - 0001	30,00	35,00	35,00

3.1.5. Сензибилизација запослених у различитим секторима за координацију и сарадњу при планирању и реализацији услуга организацијом међусекторских обука (здравство, социјална заштите, запошљавање, образовање)				Без средстава	/	/	/	/
--	--	--	--	---------------	---	---	---	---

МЕРА 3.2: Јачање капацитета и примена инструмената за квалитетно креирање и праћење спровођења јавних политика						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ⁵⁰			
			2025.	2026.	2027.	
	Буџет Општине	ПЈ 0902 – ХУ шифра пројекта ће бити опредељена буџетом за 2027. годину	-	-	300,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: организационо-управљачко-институционалне				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере:						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години

⁵⁰ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

Број запослених у општинској управи и јавним институцијама који су прошли обуку за управљање јавним политикама	број	Сертификат или потврда	(2024) 0	1	2	3
Постављени циљеви у Програму 11 праћени су показатељима са јасно исказаним вредностима	да/не	Извештај буџета	(2024) не	да	да	да

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2025.	2026.	2027.
3.2.1. Развој показатеља/листе података и информација које треба сакупљати у свим секторима ради бољег планирања услуга усмерених на осетљиве категорије становништва				Без средстава	/	/	/	/
3.2.2. Припрема редовних годишњих извештаја о реализацији Програма унапређења социјалне заштите				Без средстава	/	/	/	/
3.2.3. Припрема ex post анализе Програма унапређења социјалне заштитеи подршка				Буџет општине	ПЈ 0902 – ХУ шифра пројекта ће бити опредељена	/	/	300,00

					буџетом за 2027. годину			
3.2.4. Измена и допуна правилника о систематизацији радних места у општинској управи ради детаљнијег и усклађеног описа послова у области социјалне заштите				Без средстава	/	/	/	/
3.2.5. Организација обуке и учешће запослених у ЈЛС, ЦСР и релевантним секторима на обукама за стратешко планирање, мониторинг и евалуацију				Без средстава	/	/	/	/
3.2.6. Учесће запослених у ЈЛС, ЦСР и релевантним секторима на обукама за припрему програмског буџета				Без средстава	/	/	/	/

Прилози

Прилог 1 – Табеларни прегледи корисника права на социјалну заштиту у општини Бабушница

Табела 9: Тренд укупног броја корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији према старости и полу

	2022			2023			2024		
Корисници	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17.год)	145	127	272	138	118	256	133	120	253
Млади (18-25.год)	53	60	113	36	40	76	64	69	133
Одрасли (26-64.год)	503	367	870	312	261	573	526	476	1002
Стари (65 и више)	77	108	185	66	82	148	170	211	381

Табела 10: Тренд броја деце у регистру ЦСР на активној евиденцији у току године према узрасту и полу

	2022			2023			2024		
Корисници	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
0-2 године	19	10	29	4	3	7	7	7	14
3-5 година	23	27	50	31	30	61	18	14	32
6-14 година	71	74	145	72	73	145	73	61	134
15-17 година	32	16	48	30	13	43	24	20	44

Табела 11: Корисници социјалне заштите на активној евиденцији према месту пребивалишта и старости

	2022						2023						2024					
Корисници	градско			остало			градско			остало			градско			остало		
	М	Ж	У	М	Ж	У	М	Ж	У	М	Ж	У	М	Ж	У	М	Ж	У
Деца (0-17 год.)	91	86	177	54	42	96	78	69	147	63	55	118	32	39	71	101	81	182
Млади (18-25 год.)	69	71	140	20	22	42	35	29	64	13	18	31	17	15	32	47	54	101
Одрасли (26-64 год.)	598	325	923	125	261	386	252	215	467	190	130	320	192	148	340	397	328	725
Старији 65 и више	78	89	167	72	98	170	54	68	122	30	32	62	30	34	64	140	177	317

Табела 12: Тренд броја деце у евиденцији ЦСР према корисничким групама/поступцима и узрасту

	2022					2023					2024				
	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно

Деца под старатељством ⁵¹			2	3	5			3	2	5			3	2	5
Деца жртве злостављања и занемаривања															
Деца са неадекватним родитељским старањем			3	1	4			1	3	4					
Деца са проблемима у понашању и сукобу да законом			1	4	5			2	1	3			8		8
Деца чији се родитељи споре око вршења родитељског права		1			1						1		6	1	8
Деца чије су породице корисници НСП ⁵²	28	48	129	46	251	6	62	133	39	240	14	32	134	44	224
Деца ОСИ	1	2	7	1	11	1	2	6	1	10		1	7	1	9
Деца у поступцима одређивања личног имена															
Деца у поступцима располагања имовином			1		1			1		1				1	1
Деца у поступцима сагласности за малолетнички брак															
Деца жртве трговине људима															
Деца страни држављани без пратње															
Деца која живе и раде на улици															
Деца повратници из реадмисије															
Остала деца				5	5				3	3					
Укупно	29	51	148	55	283	7	64	146	49	366	15	33	158	49	255

⁵¹ Сва деца под старатељством – и у породици и на смештају

⁵² У овој групи су и деца чији родитељи су корисници и других материјалних давања

Табела 13: Број пунолетних корисника у ЦСР према корисничким групама и старости

Корисничке групе	2022					2023					2024				
	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно
Особе под старатељством ⁵³	2	12	4	6	24		11	2		13	3	10	10		23
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања		13	1	1	15		26			26		19	3		22
Особе које се споре око вршења родитељског права	1				1		4			4		5			5
Особе са инвалидитетом	6	18	10	5	39	6	51	25	16	98					109
Особа са друштвено неприхватљивим понашањем		15			15		21	5		26					
Особе које имају потребе за смештајем - домски или породични смештај		30	29	25	84	3	18	19	10	50		5	25	5	35
Материјално угрожене особе	177	976	303	55	1511	86	656	102	12	856					1061
Страни држављани и лица без држављанства у потреби за социјалном заштитом															
Жртве трговине људима															
Бескућници															
Остали		333			333										
Укупно	186	1397	347	92	2022	95	787	153	38	1073					

⁵³ Сви пунолетни корисници под старатељством: и у породици и на смештају

Табела 14: Подаци о броју корисника/ца права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета

Број корисника права на:	2022			2023			2024		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Новчану социјалну помоћ			882			865			587
Увећану и временски ограничену новчану социјалну помоћ									
Додатак за помоћ и негу другог лица			115			109			110
Увећани додатак за помоћ и негу другог лица			5						
Посебну новчану накнаду			1			1			1
Помоћ за оспособљавање за рад									
Укупно			1003			975			698

Републике Србије

Прилог 2 – Табеларни прегледи финансирања социјалне заштите у општини Бабушница

Табела 15: Тренд номиналног и процентуалног издвајања за социјалну и дечју заштиту у буџету општине Бабушница

ГОДИНА	2022		2023		2024	
Опис	Одлука о буџету	Завршни рачун	Одлука о буџету	Завршни рачун	Одлука о буџету	Завршни рачун
Укупан буџет ЈЛС	639.221.443	549.971.914	585.746.825	532.474.985	576.892.152	521.176.973
Проценат издвајања за функцију социјална заштита у односу на укупан буџет	10,30 %	10,24 %	11 %	10,96 %	10,09 %	10,26 %
Проценат издвајања за	10,40 %	10,39 %	11,42 %	11,62 %	10,49 %	10,70 %

Програм 11 – дечија и социјална заштита у односу на укупан буџет						
Издавања за мере материјалне подршке	23.643.802	22.729.310	23.135.000	13.451.274	22.496.000	20.127.312
Издавања за услуге социјалне заштите - номинално	26.607.288	24.407.008	25.994.963	21.391.800	26312.148	24.561.068
Проценат издавања за услуге социјалне заштите у односу на укупна издавања за Програм 11	40,01 %	42,71 %	38,84 %	34,58 %	43,47 %	44,01 %

- Извор: Одлука о буџету и Завршни рачун општине

Табела 16: Укупна вредност средстава за услуге СЗ

У 000 динара	2022	2023	2024
Укупан буџет ЈЛС	639.221	585.747	576.892
Укупан износ средстава утрошених за услуге СЗ	24.407	21.392	24.561
Проценат укупне вредности буџета	3,82 %	3,65 %	4,26 %

Табела 17: Средства за услуге СЗ по услугама и изворима финансирања

Извор финансирања	2022	2023	2024
Помоћ у кући			
Средства из локалног буџета	19.600.000	17.980.000	16.000.000
Средства из осталих извора – наменски трансфери	3.007.288	3.314.963	3.812.148
Услуга лични пратилац			
Средства из локалног буџета	4.000.000	4.700.000	6.500.000
Средства из осталих извора – наменски трансфери	/	/	/
Укупна средства за услуге СЗ			
Средства из локалног буџета	23.600.000	22.680.000	22.500.000
Средства из осталих извора – наменски трансфери	3.007.288	3.314.963	3.812.148
Средства из осталих извора	/	/	/

Табела 18: Средства за услуге СЗ по услугама и изворима финансирања

Година	2022				2023				2024			
Услуга/извор	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. Извори	Партиципација
Помоћ у кући за стара и одрасла лица	19.600.000	3.007.288	/	/	17.980.000	3.314.963	/	/	16.000.000	3.812.148	/	/
Лични пратилац детета	4.000.000	/	/	/	4.700.000	/	/	/	6.500.000	/	/	/
УКУПНО	23.600.000	3.007.288	/	/	22.680.000	3.314.963	/	/	22.500.000	3.812.148	/	/

Извор: буџет ЈАС

Прилог 3 – Табеларни преглед главних информација о услугама социјалне заштите**ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ**

Помоћ у кући за стара и одрасла лица	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији и цене услуге
	ДА	ДА	ДА	ДА	ДА
Лични пратилац	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлука о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији и цене услуге
	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА

Прилог 4 – Институционални оквир система социјалне заштите у граду/општиниКапацитети ресорних институција од значаја за систем социјалне заштитеПредшколска установа "Дечија радост"

На територији општине Бабушница, предшколским васпитањем и образовањем бави се ПУ „Дечја радост“, са седиштем у Бабушници. Рад се одвија у 7 васпитних група и једној мешовитој групи у издвојеном одељењу које се налази при основној школи “Братство” у

селу Звонце. Деца из околних насеља довозе се организованим превозом. Основна делатност предшколске установе је васпитање и образовање, нега и превентивна здравствена заштита и социјална заштита деце од 1 године до поласка у школу. Пратеће активности су адекватна исхрана, дневни одмор и укључивање и подршка деци из осетљивих група. Рад се одвија путем целодневног, полудневног и припремног предшколског програма.

Обухват деце узраста 0—3 године предшколским васпитањем и образовањем је у 2023. години био 14%, док је обухват деце узраста од 3 године до поласка у ППП предшколским васпитањем и образовањем исте године био 54,4%.⁵⁴

Основна школа "Деспот Стефан Лазаревић"

У школској 2023/2024. години, школа „Деспот Стефан Лазаревић“ је започела рад са 451 уписаних ученика (37 у ИО и 413 у матичној школи) и 47 наставника и 3 стручна сарадника. У школи ради и педагошки асистент. Ово је највећа школа на територији бабушничке општине. Рад у њој се одвија у 19 одељења матичне школе и у 11 издвојених комбинованих одељења. Ученици од 1-4. разреда у матичној школи похађају наставу у две смене, а ученици од 5-8. разреда у матичној школи и ученици у издвојеним одељењима похађају наставу у преподневној смени. Школа има једну групу продуженог боравка за ученике првог и другог разреда. Школа повремено, за решавање уско стручних питања, ангажује сараднике из друштвене средине, нарочито родитеље разних струка, саветнике спољне сараднике као и дефектологе ШОСО „Младост“ из Пирота.⁵⁵

У току школске године обављају се додатна потребна испитивања и идентификација ученика са посебним образовним потребама и прати се даљи развој ученика. Да би се поштовале разлике међу ученицима, што се брзине напредовања тиче, настава се индивидуализује, како би се сваком ученику омогућило да развије знање и вештине. У школској 2023/2024 години 32 ученика се образовало према ИОП-у: ИОП 1 (23 ученика); ИОП 2 (14 ученика) и ИОП 3 (2 ученика). У школи ради педагошки асистент који пружа додатну помоћ и подршку ученицима ромске националности. Нето стопа обухвата основним образовањем у 2023. години је била 97,2%, док је стопа завршавања основне школе била 96.9%.⁵⁶

Средња школа "Вук Караџић" са домом ученика, Бабушница

Средња школа "Вук Караџић" са домом ученика, са седиштем у Бабушници основана је 09. августа 2018. године и то као правни наследник Гимназије "Вук Караџић" и Техничке школе у Бабушници. Школа остварује планове и програме наставе и учења општег и

⁵⁴ Подаци из ДевИнфо профила – јануар, 2025

⁵⁵ Извор информација: <https://www.dslazarevicbabusnica.edu.rs/Document/dokumenti2223/GodisnjiPlanRadaSkole2324.pdf>

⁵⁶ Подаци из ДевИнфо профила – јануар, 2025

стручног образовања и васпитања у трогодишњем и четворогодишњем трајању за следеће смерове гимназије и подручја рада стручне школе: општи тип гимназије, машинство и обрада метала. Школа такође остварује и услуге смештаја и исхране у Дому ученика.⁵⁷ Међу развојним циљевима школе за период 2022 – 2026 налазе се и циљеви који се односе на: унапређивање сарадње са родитељима; подршка ученицима у активирању и искоришћавању сопствених потенцијала; сензибилисање ученика и запослених у школи за квалитетније међусобне односе у циљу стварања позитивне и подстицајне радне атмосфере; подстицање позитивних ставова и развој социјалних вештина; подршка личном и социјалном развоју ученика; и др.

Дом здравља "др Јован Ристић" Бабушница

Дом здравља „Др Јован Ристић“ у Бабушници пружа здравствену заштиту пацијентима бабушничке општине. Подручје на коме се пружа здравствена заштита је претежно брдско-планинско са слабо развијеном инфраструктуром. У дому здравља је ангажовано 76 запослених, од овог броја запослен је: 21 лекар од тога 9 доктора медицине, 8 лекара специјалиста одговарајућих грана медицине, 2 специјалиста стоматолошких грана, а 5 лекара (од ових 21) налази се на специјализацији и 40 медицинских сестара и техничара, од чега 6 са вишом стручном спремом и 33 са средњом стручном спремом. Поред рада у згради Дома здравља у Бабушници рад се такође одвија у здравственим амбулантама у селима Звонце, Стрелац и Велико Боњинце.

Број лекара у односу на број становника у поређењу са републичким просеком је мањи за око 1/3 према подацима из 2023. године, док је број стоматолога мањи чак за 50% у односу на републички просек⁵⁸.

Национална служба за запошљавање, филијала Пирот, испостава Бабушница

Национална служба за запошљавање, филијала Пирот са испоставом у Бабушници пружа кључне услуге запослења за становништво Бабушнице. Ова установа обавља регистрацију незапослених, посредује у запослењу и пружа информације о тренутним потребним позицијама. Посебну пажњу посвећује подршци за самозапошљавање кроз субвенције, што је од посебног значаја за становништво мањих места као што је Бабушница.

Испостава у Бабушници олакшава приступ услугама НСЗ локалном становништву. Посебно је корисна за младе који траже први посао, дуготрајно незапослене особе, као и за локалне послодавце који желе да сазнају више о могућностима финансијске подршке

⁵⁷ Извор информација: <https://www.qimbab.edu.rs/dokumenti/>

⁵⁸ Подаци из ДевИнфо профила – јануар, 2025 и Здравствено-статистичког годишњака Републике Србије за 2023.

приликом запошљавања нових радника. Грађани могу добити актуелне информације о понудама послова, условима за субвенције и другим облицима подршке.

Прилог 5 – Резултати спроведених консултација и јавне расправе

КОНСУЛТАЦИЈЕ: Чланом 34. Закона о планском систему је предвиђена обавеза надлежног предлагача ДЈП да омогући учешће свих заинтересованих страна и циљних група у процес консултација које спроводи током израде докумената јавних политика. Информације о резултатима спроведених консултација, који нарочито обухватају податке о консултованим странама, обиму и методама консултација⁵⁹, питањима о којима се расправљало током консултација, затим примедбама, сугестијама и коментарима који су узети у разматрање и онима који нису уважени, као и о разлозима за њихово неприхватање, надлежни предлагач представља у оквиру документа јавне политике. Приручником за учешће јавности у планирању, изради и праћењу спровођења јавних политика и прописа који је припремљен од стране Републичког секретаријата за јавне политике Владе Србије препоручени су елементи извештаја о спроведеним консултацијама, а финална форма извештаја зависи од теме консултација и треба бити прилагођена сваком ДЈП.

У наредној табели је приказан логичан преглед кључних елемената консултација који су неопходни за извештавање. Сврха табеле је да да преглед спроведених консултација доносиоцима одлука, као и да омогући структуриран приступ праћењу спровођења консултација. Табела се такође може лако прилагодити специфичним потребама и аспектима спровођења консултација.

Назив документа	
Предлагач	
Период спровођења консултација	
Циљеви спровођења консултација	
Методи спровођења консултација	
Достављање писаних коментара (навести рок)	
Други методи спровођења консултација (навести методе, време и место одржавања)	
Циљне групе и друге заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама (навести за сваки метод консултација посебно)	

⁵⁹ Наводе се технике које су коришћене (на пример: фокус групе, дискусије, округли сто, панел, анкетно истраживање, полуструктурирани интервју, прикупљање писаних коментара или сл.), учесници и датуми када су консултације спроведене.

Да ли је спровођење консултација створило додатне буџетске трошкове (ако јесте, образложити)	
Информације о достављеним коментарима (навести колико је коментара примљено, колико је прихваћено, а колико није)	
Анализа примљених коментара	
РЕЗУЛТАТИ ДРУГИХ МЕТОДА КОНСУЛТАЦИЈА (навести за сваки метод консултација посебно)	

ЈАВНА РАСПРАВА: Чланом 36. Закона о планском систему је предвиђена обавеза надлежног предлагача да пре подношења на разматрање и усвајање ДЈП спроведе јавну расправу о том документу и да припреми извештај о спроведеној јавној расправи. У извештају се нарочито наводи које су заинтересоване стране и циљне групе учествовале у јавној расправи, које су сугестије изнете током јавне расправе, да ли су и на који начин те сугестије уграђене у предлог документа јавне политике и ако нису, из којих разлога то није учињено. Законом је предвиђено да се извештај о спроведеној јавној расправи прилаже уз предлог документа јавне политике. У наставку је структурирани образац који се може користити за извештавање о спроведеној јавној расправи. Образац може даље бити измењен у складу са специфичним потребама. Важно је да доносиоци одлука имају јасан увид у то о чему се дискутовало и кључне налазе анализе пристиглих коментара/предлога како би имали могућност да донесу одлуке на основу чињеница.

Назив нацрта/предлога акта	
Надлежни предлагач	
Период спровођења јавне расправе	
Методи спровођења	
Достављање писаних коментара (навести рок)	
Други методи спровођења јавне расправе (навести методе, време и место одржавања)	
Да ли је у потпуности спроведен програм јавне расправе (ако није, навести разлоге)	
Да ли је осигурано учешће свих идентификованих циљних група у јавној расправи (навести које су циљне групе учествовале у јавној расправи, а које нису)	
Које су друге заинтересоване стране учествовале у јавној расправи (уколико их је могуће идентификовати)	

Да ли је спровођење јавне расправе изазвало додатне буџетске трошкове (ако јесте, навести разлоге)	
Информације о достављеним коментарима, предлозима и сугестијама (навести колико је коментара примљено, колико је прихваћено, а колико није)	
Анализа примљених коментара (преглед кључних питања и став надлежног органа о тим питањима)	